

# PREDLOG ZAKONA O PRIVATIZACIJI

## I. OSNOVNE ODREDBE

### Predmet uređivanja zakona

#### Član 1.

Ovim zakonom uređuju se uslovi i postupak privatizacije društvenog kapitala.

Po odredbama ovog zakona vrši se i prodaja državnog kapitala, kapitala autonomne pokrajine i kapitala jedinice lokalne samouprave (u daljem tekstu: javni kapital).

### Načela privatizacije i primena zakona

#### Član 2.

Privatizacija se zasniva na sledećim načelima:

- 1) stvaranje uslova za razvoj privrede;
- 2) obezbeđenje potpune transparentnosti i javnosti;
- 3) onemogućavanje korupcije i pranja novca;
- 4) formiranje prodajne cene prema fer tržišnim uslovima.

U postupku privatizacije primenjuju se odredbe zakona koji uređuju privredna društva, tržište kapitala, preuzimanje akcionarskih društava, javna preduzeća, javnu svojinu i drugi zakoni, ukoliko nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

### Predmet i subjekti privatizacije

#### Član 3.

Predmet privatizacije je društveni, odnosno javni kapital (u daljem tekstu: kapital), u preduzećima i drugim pravnim licima koja obavljaju privrednu delatnost, uključujući i javna preduzeća (u daljem tekstu: subjekti privatizacije), ako ovim i posebnim zakonom nije drukčije određeno.

Odredbe ovog zakona primenjuju se na subjekte privatizacije koji imaju sedište na teritoriji Republike Srbije.

Predmet privatizacije je i javni kapital iskazan u akcijama ili udelima.

U postupku privatizacije može se prodati imovina ili deo imovine subjekta privatizacije, odnosno pojedini delovi subjekta privatizacije.

Predmet privatizacije ne mogu biti prirodna bogatstva i dobra u opštoj upotrebi, kao dobra od opšteg interesa.

### Obaveznost privatizacije

#### Član 4.

Privatizacija je po pravilu obavezna.

Izuzetno, kod subjekata koji obavljaju delatnosti od opšteg interesa privatizacija se vrši na osnovu odluke Vlade, odnosno nadležnog orga na autonomne pokrajine, odnosno jedinice lokalne samouprave.

Delatnosti od opšteg interesa, u smislu ovog zakona, jesu delatnosti koje su kao takve određene zakonom kojim se uređuju javna preduzeća.

## Agencija za privatizaciju

### Član 5.

Agenciji za privatizaciju (u daljem tekstu: Agencija) se poveravaju javna ovlašćenja u postupku privatizacije.

Agencija je ovlašćena da vrši sve poslove privatizacije društvenog i kapitala u javnoj svojini i imovine subjekata privatizacije.

Agencija jeste pravno lice koje prodaje kapital, odnosno imovinu i promoviše, inicira, sprovodi i kontroliše postupak privatizacije, u skladu sa zakonom.

U obavljanju poslova kontrole postupka privatizacije, u smislu propisa o privatizaciji, Agencija proverava tačnost podataka iz prospekta, procenjenu vrednost kapitala ili imovine subjekta privatizacije, usklađenost programa restrukturiranja sa propisima, usklađenost priliva sredstava po osnovu izvršene prodaje sa ugovorom o prodaji i izvršenje ugovora o prodaji, ispunjenje obaveza kupca iz ugovora o prodaji, vrši nadzor nad poslovanjem subjekta privatizacije pre i posle prodaje do isteka roka određenog ugovorom o privatizaciji, odlučuje o raskidu ugovora, proverava poštovanje odredaba zakona o privrednim društvima i zakona koji uređuju računovodstvo i reviziju, poslovanje sa povezanim licima, kao i sve druge relevantne podatke u cilju zaštite najboljih interesa Republike Srbije, autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave i zaštite društvenog, odnosno javnog kapitala.

Položaj, prava, dužnosti i druga pitanja od značaja za rad Agencije uređuju se posebnim zakonom.

## Centralni registar

### Član 6.

Centralni registar, depo i kliring hartija od vrednosti (u daljem tekstu: Centralni registar) sadrži jedinstvenu bazu podataka o izdatim akcijama, kao i o promenama tih podataka, u skladu sa zakonom.

## Privatizacioni upravnik

### Član 7.

Privatizacioni upravnik je lice koje u subjektu privatizacije sa većinskim društvenim, odnosno državnim kapitalom vrši funkcije i upravljačka prava direktora, zastupnika i punomoćnika, kao i organa upravljanja (skupština i upravni odbor) i nadzornih organa subjekta privatizacije i čiji je zadatak da pripremi subjekat privatizacije za privatizaciju. Privatizacioni upravnik vrši funkcije upravljanja i zastupanja subjektom privatizacije do završetka procesa privatizacije.

Privatizacioni upravnik dužan je naročito, da:

- 1) preduzima neophodne mere za zaštitu imovine subjekta privatizacije;
- 2) stara se kao dobar privrednik o završetku započetih a nezavršenih poslova subjekta privatizacije, kao i poslova koji su potrebni da bi se sprečilo nastupanje štete nad sredstvima subjekta privatizacije;
- 3) obavlja, po potrebi, druge poslove.

Privatizacioni upravnik obavlja poverene poslove samostalno i sa pažnjom dobrog privrednika, u skladu sa ovim zakonom.

Privatizacioni upravnik podnosi Agenciji tromesečne pismene izveštaje o stanju imovine i poslovanju subjekta privatizacije. Privatizacioni upravnik Agenciji podnosi mesečne

finansijske izveštaje. Privatizacioni upravnik podnosi i druge izveštaje, na zahtev Agencije. Sadržaj izveštaja propisuje Ministarstvo. Svi izveštaji se javno objavljuju.

Privatizacioni upravnik odgovara neposredno svojom ličnom imovinom za štetu nanetu subjektu privatizacije, ako je do štete došlo namerno ili krajnjom nepažnjom.

Potraživanje naknade prouzrokovane štete zastareva u roku od tri godine od kada je šteta nastala.

Privatizacioni upravnik ima pravo na nagradu za rad, koja zavisi od uspešnosti privatizacije i naknadu stvarnih troškova (u daljem tekstu: nagrada i naknada). Troškove za nagradu i naknadu privatizacionog upravnika snosi subjekt privatizacije u visini koju propisuje ministar nadležan za poslove privrede.

Agencija razrešava privatizacionog upravnika ukoliko nije zadovoljna njegovim radom. Agencija će razrešiti privatizacionog upravnika bez prava na nagradu ako utvrdi da privatizacioni upravnik ne ispunjava obaveze propisane ovim zakonom i drugim propisima koji uređuju poslovanje privrednih društava. Privatizacioni upravnik može biti razrešen i na lični zahtev.

U slučaju kad subjekt privatizacije posluje sa manjinskim društvenim ili državnim kapitalom, privatizacioni upravnik ne vrši funkcije i upravljačka prava organa iz stava 1. ovog člana, već predstavlja i zastupa društveni ili državni kapital u organima upravljanja subjekta privatizacije.

U slučajevima obavezne privatizacije (član 4. stav 1. ovog zakona), Agencija je dužna da u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona imenuje vršioca dužnosti privatizacionog upravnika i podnese prijavu registru privrednih subjekata za upis promene zakonskog zastupnika.

U slučajevima fakultativne privatizacije (član 4. stav 2. ovog zakona), vršilac dužnosti privatizacionog upravnika imenuje se odlukom o privatizaciji.

Za vršioca dužnosti privatizacionog upravnika može biti imenovano lice koje je zastupnik kapitala, stečajni upravnik, ovlašćeni revizor ili drugo stručno lice koje ima odgovarajuće obrazovanje i iskustvo za uspešno upravljanje subjektom privatizacije, uključujući i direktora subjekta privatizacije.

Organi upravljanja subjekta privatizacije, kojima na osnovu ovog zakona prestaju ovlašćenja, dužni su da privatizacionom upravniku omoguće upravljanje subjektom privatizacije, kao i da sprovedu sve radnje neophodne za upis promena u registar privrednih subjekata i drugi odgovarajući registar.

Za privatizacionog upravnika može biti imenovano lice koje ima licencu privatizacionog upravnika.

Kandidat za sticanje licence mora da ispunjava uslove: 1) da je poslovno sposoban, 2) da je stekao stručnu spremu koja se oprema opštim aktima subjekta privatizacije zahteva za imenovanje direktora subjekta privatizacije, 3) da ima najmanje tri godine radnog iskustva na rukovodećim poslovima, 4) da je dostojan da obavlja poslove privatizacionog upravnika, 5) da nije osuđivan za krivično delo na bezuslovnu kaznu zatvora od najmanje šest meseci i 6) da je položio ispit za privatizacionog upravnika.

Dostojnost se utvrđuje u skladu sa opšteprihvaćenim moralnim normama.

Ispit za privatizacionog upravnika sprovodi komisija koju imenuje ministarstvo nadležno za poslove privrede (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Ministar nadležan za poslove privrede propisuje program ispita za privatizacionog upravnika, način sprovođenja ispita, kao i sastav i način rada komisije za sprovođenje ispita.

Imenovani vršioci dužnosti privatizacionog upravnika su dužni da u roku od šest meseci nakon donošenja pravilnika dobiju licencu privatizacionog upravnika.

Privatizacioni upravnik u slučaju raskida ugovora o prodaji kapitala, odnosno imovine, upravlja subjektom privatizacije srazmerno učešću kapitala koji je bio predmet prodaje u ukupnom kapitalu subjekta privatizacije u vreme raskida ugovora o prodaji.

Pretvaranje društvenog kapitala iz sukcesije

#### Član 8.

Postupak privatizacije kapitala društvenih preduzeća osnovanih od delova preduzeća u Republici Srbiji čije je sedište na teritoriji republika bivše SFRJ sprovodi se u skladu sa ovim zakonom i Zakonom o potvrđivanju Sporazuma o pitanjima sukcesije (u daljem tekstu: Sporazum o pitanjima sukcesije).

Pravni poslovi na osnovu po osnovu kojih je izvršena privatizacija kapitala i imovina suprotno zakonu o privatizaciji i zakonu o potvrđivanju sporazuma o pitanjima sukcesije su ništavi.

## II. NAČIN I METODI PRIVATIZACIJE

Načini privatizacije

#### Član 9.

Privatizacija se vrši prodajom kapitala, a izuzetno prodajom imovine.

Ukoliko nije moguće izvršiti prodaju kapitala i imovine, a naročito u slučaju ako su obaveze veće od imovine, prethodno se sprovodi postupak restruktuiranja po pravilima unapred pripremljenog plana reorganizacije (u daljem tekstu: UPPR) u skladu sa zakonom koji uređuje stečaj.

Prodaja kapitala i UPPR mogu da sadrže i jedan ili više elemenata:

- 1) dokapitalizacija;
- 2) zajedničko ulaganje;
- 3) opcija kupovine kapitala;
- 4) poveravanje upravljanja uz podelu dobiti.

Odluka o načinu i elementima privatizacije

#### Član 10.

U slučaju obavezne privatizacije odluku o načinu i elementima privatizacije (u daljem tekstu: odluka o privatizaciji) donosi ministarstvo nadležno za poslove privrede, na predlog Agencije.

U slučaju iz člana 4. stav 2. ovog zakona, odluku o privatizaciji subjekata koji obavljaju delatnost od opšteg interesa, koja sadrži odluku da se pristupi privatizaciji, kao i način i elemente privatizacije donosi, i to:

- 1) Vlada - za subjekte privatizacije čiji je osnivač Republika Srbija;
- 2) nadležni organ autonomne pokrajine – za subjekte privatizacije čiji je osnivač autonomna pokrajina;
- 3) nadležni organ jedinice lokalne samouprave – za subjekte privatizacije čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave.

Rok za donošenje odluke iz stava 1. ovog člana je 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Odluka o privatizaciji određuje sve bitne elemente prodaje, a posebno:

- 1.) koji deo kapitala se prodaje;

- 2.) visina, rokovi i uslovi dokapitalizacije;
- 3.) visina, rokovi i uslovi zajedničkog ulaganja;
- 4.) visina, rokovi i uslovi opcija za kupovinu preostalog dela kapitala;
- 5.) visina, rokovi, uslovi zajma;
- 6.) način, progresivna skala i uslovi podele dobiti u slučaju poveravanja na upravljanje;
- 7.) koji deo imovine subjekta privatizacije se prodaje odvojeno kao imovina;
- 8.) obavezu kupca da pribavi mišljenje Komisije za zaštitu konkurencije o postojanju obaveze podnošenja prijave koncentracije.

U odluci o privatizaciji subjekata privatizacije koji obavlja delatnost od opšteg interesa čiji je osnivač Republika Srbija, Vlada može odlučiti da se privatizacija ukupnog ili dela kapitala vrši emitovanjem akcija na domaćem ili inostranom tržištu kapitala u skladu sa propisima koji regulišu tržište kapitala.

U slučaju ako se vrši privatizacija dela kapitala ili imovine, u odluci o privatizaciji se određuje i u kom roku sprovođiti privatizacija preostalog dela kapitala ili imovine.

Odluka o načinu privatizacije može da sadrži i druge uslove kao što su:

- 1.) bonitet kupca;
- 2.) obaveza održavanja minimalnog broja zaposlenih;
- 3.) obaveza zapošljavanja dodatnog broja zaposlenih;
- 4.) obaveza nastavka obavljanje osnovne delatnosti.

Odluka o privatizaciji mora biti u skladu sa zakonom kojim se uređuje kontrola državne pomoći.

Javni oglas za prodaju raspisuje se najkasnije u roku od 30 dana od dana donošenja odluke o prodaji.

Odluka o načinu privatizacije može biti izmenjena, posebno nakon neuspele prodaje.

## Metod prodaje

### Član 11.

Prodaja kapitala, odnosno imovine subjekta privatizacije sprovodi se putem javnog nadmetanja uz prethodno javno prikupljanje ponuda. Najviša cena iz pisanih ponuda predstavlja početnu cenu za javno nadmetanje. Minimalna prihvatljiva cena iznosi 70% procenjene vrednosti kapitala.

Poziv za javno prikupljanje ponuda i javni oglas za prodaju kapitala objavljuju se najmanje u jednom visokotiražnom listu koji se distribuiraju na celoj teritoriji Republike Srbije i na internet stranici Agencije najkasnije 30 dana pre prodaje. Javno nadmetanje se obavlja u roku od 15 dana od dana otvaranja pisanih ponuda.

Prodaju kapitala, odnosno imovine subjekta privatizacije organizuje i sprovodi Agencija.

## Dokapitalizacija

### Član 12.

Dokapitalizacijom se povećava osnovni kapital subjekta privatizacije.

Dokapitalizacija se vrši u novcu. Izuzetno, na predlog kupca, dokapitalizacija se može vršiti i u stvarima i pravima, s tim da se fer tržišna vrednost uloga procenjuje od strane ovlašćenog revizora u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima.

Vrednost nenovčanog uloga utvrđuje se na 70% procenjenog iznosa i u tom iznosu se priznaje kao ulaganje. Novčani deo uloga ne može biti manji od 50% ukupnog iznosa koji se dokapitalizuje.

Ulaganje stvari i prava mora biti u funkciji osnovne delatnosti subjekta privatizacije. Agencija daje prethodnu saglasnost na ulaganje stvari i prava.

Neispunjenje obaveze uplate i unosa uloga, izvršenje obaveza iz socijalnog programa i izmirenja dugova subjekta privatizacije su razlozi za raskid ugovora.

### Zajedničko ulaganje

#### Član 13.

Zajedničkim ulaganjem na rok koji ne može biti kraći od 5 godina, ugovorna strana privremeno unosi osnivački kapital koji mora biti veće vrednosti nego kapital u subjektu privatizacije, uz poslovanje po principima podele dobiti i rizika srazmerno ulozima.

Na ovaj oblik privatizacije shodno se primenjuju pravila o dokapitalizaciji sa opcijom otkupa kapitala.

Ulagrač ima pravo na dobit i na učešće u upravljanju srazmerno ulogu u zajedničkom poslu, a po isteku ugovora, ukoliko ne iskoristi opciju konverzije privremenog u trajni kapital i pravo na repatrijaciju uloga. Repatrijacija uloga se vrši na način kako je regulisano ugovorom.

### Poveravanje upravljanja subjekta privatizacije

#### Član 14.

Poveravanje upravljanja subjekta privatizacije na rok ne kraći od 5 godina daje se pravo ponuđaču da upravlja subjektom privatizacije.

Postupak poveravanja upravljanja pokreće se na osnovu raspisanog javnog oglasa sa rokom prijave ne kraćim od 30 dana.

Predlagača uz predlog podnosi i predlog programa poslovanja subjekta privatizacije za 5 godina sa opcijom kupovine kapitala.

Na ocenu boniteta ponuđača, programa poslovanja i opciju kupovine kapitala shodno se primenjuju pravila o dokapitalizaciji.

Nagrada za uspešno upravljanje subjektom privatizacije može se ugovoriti od 5% do 20% neto ostvarene i naplaćene dobiti, nezavisno od dobiti koja se ostvaruje po drugom osnovu.

Nagrada iz stava 5 ovog člana određuje se zavisno od ostvarenog prinosa na kapital:

- 1) za prinos do 1% nagrada se ne isplaćuje;
- 2) za prinos od 1% do 5% nagrada je 5%;
- 3) za prinos od 5% do 10% nagrada je 10%;
- 4) za prinos preko 10%, nagrada je 20%.

Nagrada se obračunava i konačno isplaćuje na kraju ugovorenog roka, s tim da se akontacija nagrade može obračunati i isplatiti po isteku poslovne godine u iznosu najviše 50% obračunatog prinosa. Odluku o obračunu i isplati nagrade donosi Agencija uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

### Opcija kupovine kapitala

#### Član 15.

Opcija kupovine kapitala je pravo kupca da kupi preostali deo kapitala subjekta privatizacije u roku od maksimalno pet godina nakon dana zaključenja ugovora o privatizaciji.

Opcija kupovine kapitala može se odnositi na deo ili ceo preostali državni ili društveni kapital subjekta privatizacije.

Cena kapitala iz opcije ne može biti manja od procenjene vrednosti kapitala u vreme zaključivanja ugovora o opciji ili vrednost kapitala utvrđena javnim nadmetanjem ili knjigovodstvena vrednost kapitala u vreme korišćenja prava na opciju, zavisno od toga koja vrednost je veća.

U okviru maksimalnog roka važenja od pet godina, cena kapitala iz opcije se za svaku godinu određuje posebno, tako da cena godišnje raste za 5% u odnosu na prethodnu godinu.

Republika Srbija ima pravo da od kupca kapitala otkupi udele po ceni iz stava 3. ovog člana, a kupac kapitala dužan je da se na tu ponudu izjasni u roku od 15 dana od dana davanja ponude. Ukoliko kupac kapitala ne prihvati ponudu dužan je da po istoj ceni otkupi preostali kapital subjekta privatizacije koji je predmet ugovora o opciji. Kupac kapitala u ovom roku nema pravo da koristi pravo opcije iz stava 1 ovog člana. Rok za potpisivanje ugovora o kuporodaji kapitala iznosi 40 dana od dana davanja ponude. Rok za plaćanje je 15 dana od dana potpisivanja ugovora.

Republika Srbija nema pravo da koristi opciju iz stava 5 ovog člana u prve dve godine nakon zaključenja ugovora o prodaji kapitala. Ova opcija se gasi i prestaje da važi 6 godina nakon zaključenja ugovora o prodaji kapitala.

#### Upravljanje subjektom privatizacije nakon zaključenja ugovora o prodaji

##### Član 16.

Ukoliko kupac kapitala nije kupio više od 50% ukupnog kapitala, većinu članova u organima upravljanja imenuje Agencija uz prethodnu saglasnost Ministarstva. Ovakav subjekt privatizacije je dužan da na zahtev Agencije dostavi sve finansijske i knjigovodstvene podatke, da od Agencije pribavlja saglasnosti na poslove sa povezanim licima i kod kojih postoji sukob interesa informacije o svakom potpisaniom ugovoru koji zatraži Agencija. Agencija je dužna da sve poslovne informacije čuva kao poslovnu tajnu subjekta privatizacije, pod uslovima dostupnosti tih informacija propisanih Zakonom o slobodnom pristupu informacija od javnog značaja.

Ukoliko je kupac kapitala kupio više od 50% ukupnog kapitala, sa ili bez opcije otkupa ukupnog ili dela preostalog dela kapitala, Agencija ima pravo na po dva člana u svim organima upravljanja. Ukoliko se u organima upravljanja donose odluke o raspolaganju imovinom čija je vrednost veća od 5% vrednosti kapitala, o davanju i uzimanju zajma, kupovini hartija od vrednosti, o statusnim promenama i o poslovanju sa povezanim licima suprotno glasovima članova koje je imenovala Agencija, Agencija ima pravo da u roku od 15 dana od dana saznanja za donetu odluku zatraži od kupca kapitala da u daljem roku od 30 dana otkupi preostali deo kapitala po ceni iz člana 15. stav 3. ovog zakona.

Kupac kapitala je dužan da po saznanju o postojanju naknadno pronađene imovine bez odlaganja obavesti Agenciju.

#### Odvojena prodaja imovine

##### Član 17.

Prodaju imovine subjekta privatizacije određenu Odlukom o načinu prodaje, kao i prodaju imovine subjekta privatizacije koji se restrukturiira u postupku privatizacije, organizuje i sprovodi Agencija u skladu sa odredbama ovog zakona koji uređuje prodaju kapitala.

Imovina se prodaje samo ukoliko ne predstavlja osnovno sredstvo subjekta privatizacije neophodno za obavljanje osnovne delatnosti i ako se posebnom prodajom imovine može postići veća cena. Imovina može biti prodana pre i posle prodaje kapitala, zavisno od procene vremena za postizanja najbolje cene unovčenja imovine.

U slučaju prodaje stvari u javnoj svojini, prodaja se vrši u skladu sa zakonom koji uređuje javnu svojinu.

Predmet prodaje mogu biti i:

- 1) zalihe;

- 2) investicione nekretnine i objekti u izgradnji;
- 3) zemljište – u slučajevima kada to zakon ne zabranjuje;
- 4) oprema van funkcije;
- 5) udeli i akcije u drugim privrednim društvima;
- 6) sva potraživanja uključujući i ona o kojima se vodi sudski ili upravni postupak;
- 7) sva prenosiva prava.

Imovina koja nije bila predmet procene ne može biti predmet prodaje. Prilikom donošenja odluke o odvojenoj prodaji imovine u sklopu odluke o načinu privatizacije ili u okviru postupka restrukturiranja, obavezna je analiza očekivanih pozitivnih efekata takve prodaje na prodaju ostatka kapitala subjekta privatizacije.

### Kupci u postupku privatizacije

#### Član 18.

Kupac kapitala ili imovine može biti domaće ili strano pravno ili fizičko lice, u skladu sa zakonom.

Kada se kao kupac javlja strano pravno lice, Agencija sprovodi postupak upoznavanja krajnjeg vlasnika kupca, koji propisuje Ministarstvo.

Kupac kapitala mora da ima odgovarajući bonitet koji određuje odluka o načinu privatizacije.

Kupac kapitala ili imovine ne može biti:

- 1) domaće pravno lice koje posluje većinskim društvenim kapitalom;
- 2) fizičko lice, pravno lice i osnivač pravnog lica, koje prema subjektu privatizacije ima dospele obaveze neizmirene do dana podnošenja ponude na oglas;
- 3) fizičko lice, pravno lice i osnivač pravnog lica sa kojim je raskinut ugovor o prodaji kapitala odnosno imovine zbog neizvršenja ugovorenih obaveza;
- 4) fizičko lice koje je osuđivano ili protiv koga se vodi postupak za sledeća krivična dela:
  - krivična dela protiv privrede;
  - krivična dela protiv službene dužnosti;
  - teško ubistvo;
  - teška krađa, razbojnička krađa, razbojništvo, utaja, prevara, neosnovano dobijanje i korišćenje kredita i druge pogodnosti, iznuda, ucena i zelenaštvo;
  - neovlašćena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga, omogućavanje uživanja opojnih droga, proizvodnja i stavljanje u promet škodljivih proizvoda, zagađivanje vode za piće i životnih namirnica i teška dela protiv zdravlja ljudi;
  - zagađivanje životne sredine, nepreduzimanje mera zaštite životne sredine, protivpravna izgradnja i stavljanje u pogon objekata i postrojenja koja zagađuju životnu sredinu, unošenje opasnih materija u Srbiju i nedozvoljeno prerađivanje, odlaganje i skladištenje opasnih materija i nedozvoljena izgradnja nuklearnih postrojenja;
  - zločinačko udruživanje, izrađivanje i nabavljanje oružja i sredstava namenjenih za izvršenje krivičnih dela, nedozvoljena proizvodnja, držanje, nošenje i promet oružja i eksplozivnih materija, nedozvoljen prelaz državne granice i krijumčarenje ljudi, neovlašćeno organizovanje igara na sreću i neovlašćeno bavljenje određenom delatnošću;
  - organizovanog kriminala;
  - građenje bez građevinske dozvole.
- 5) Strano pravno i fizičko lice koje dolazi iz jurisdikcije sa preferencijalnim poreskim sistemom, a čiju listu određuje i objavljuje Ministarstvo finansija.

6) Strana pravna lica kojim upravljaju domaća pravna i fizička lica.

Kupac kapitala ili imovine ne može biti ni privredno društvo u kojem se lice iz stava 4. tač. 2), 3) i 4) ovog člana smatra kontrolnim članom ili kontrolnim akcionarom, u smislu zakona kojim se uređuju privredna društva.

Kupac kapitala ili imovine matičnog, odnosno zavisnog preduzeća u kojem se sprovodi privatizacija ne može da bude njegovo zavisno, odnosno matično preduzeće.

#### Gubitak svojstva kupca

##### Član 19.

Ako učesnik na oglasu koji je proglašen kupcem ili koji istakne drugu najvišu ponudu ne potpiše zapisnik o proglašenju kupca na javnom nadmetanju ili ne izvrši plaćanje u predviđenom roku, gubi svojstvo kupca i pravo da učestvuje na budućim prodajama koje se organizuju za taj subjekt privatizacije, kao i pravo na vraćanje depozita.

Lice iz stava 1. ovog člana uplaćuje na ime štete koja je nastala za subjekt privatizacije i za Agenciju novčani iznos u visini od 30% prodajne cene na račun Agencije, od čega 15% pripada subjektu privatizacije.

Pravo da učestvuje na budućim prodajama koje se organizuju za subjekt privatizacije iz stava 1. ovog člana nema ni član porodice lica koje je izgubilo svojstvo kupca, kao ni pravno lice čiji je on osnivač.

Članovima porodice u smislu stava 3. ovog člana smatraju se potomci, bračni ili vanbračni drug i roditelji kupca.

Lice koje je izgubilo svojstvo kupca i članovi njegove porodice, u skladu sa ovim članom, nemaju pravo da učestvuju u budućim prodajama koje se organizuju za bilo koji subjekt privatizacije.

#### Sredstva plaćanja u privatizaciji

##### Član 20.

Sredstva plaćanja u privatizaciji mogu biti u domaćoj i stranoj konvertibilnoj valuti.

#### Rokovi za sprovođenje privatizacije

##### Član 21.

Rok za okončanje privatizacije kapitala kod subjekata privatizacije kod kojih je privatizacija po ovom zakonu obavezna (član 4. stav 1. i član 10. stav 1. ovog zakona) je 31. decembar 2014. godine.

Smatra se da je ispoštovan rok iz stava 1 ovog člana ukoliko je zaključen ugovor o prodaji kapitala ili imovine, odnosno ukoliko je usvojen UPPR subjekta privatizacije.

Ukoliko privatizacija kapitala nije okončana do 31. decembra 2014. godine, Agencija podnosi predlog za pokretanje stečajnog, odnosno likvidacionog postupka nad subjektom privatizacije iz stava 1. ovog člana.

Vlada, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine, odnosno jedinice lokalne samouprave, može, na predlog Ministarstva, da u roku iz stava 1. ovog člana donese odluku da obustavi postupak privatizacije za subjekte privatizacije koji obavlja delatnost od opšteg interesa ili ukoliko taj subjekat može samostalno da posluje bez direktne ili indirektno

budžetske podrške, u kom slučaju je Agencija dužna da u roku od 30 dana pokrene postupak formiranja organa upravljanja u skladu sa zakonom o privrednim društvima.

#### Postupak likvidacije subjekta privatizacije

##### Član 22.

Postupak likvidacije subjekta privatizacije pokreće i sprovodi Agencija, u skladu sa ovim zakonom.

Sredstva koja preostanu po okončanju postupka likvidacije prihod su budžeta Republike Srbije, osim sredstava koja su u privatnoj svojini.

Za likvidacionog upravnika se imenuje privatizacioni upravnik. Likvidacioni upravnik ima pravo na nagradu za svoj rad i naknadu stvarnih troškova.

Visinu nagrade i naknade iz stava 4. ovog člana propisuje ministar nadležan za poslove privrede.

Na likvidaciju subjekta privatizacije shodno se primenjuju odredbe zakona o privrednim društvima kojima se uređuje likvidacija privrednih društava.

#### Sredstva za nacionalizovanu imovinu

##### Član 23.

Kad postupak privatizacije obuhvata imovinu oduzetu od fizičkih i pravnih lica primenom propisa o oduzimanju imovine na teritoriji Republike Srbije, a koja je određena posebnim propisom kojim se uređuju pitanja vezana za vraćanje imovine (u daljem tekstu: nacionalizovana imovina), vrednost te imovine biće nadoknađena bivšim vlasnicima isključivo iz novčanih sredstava koja za te namene obezbeđuje Republika Srbija.

### III. PRIPREMA ZA PRIVATIZACIJU

#### Pokretanje postupka privatizacije

##### Član 24.

Postupak privatizacije subjekta privatizacije koji obavlja delatnost od opšteg interesa čiji je osnivač Republika Srbija pokreće se odlukom Vlade na predlog Ministarstva, a u ostalim slučajevima odlukom Ministarstva.

Postupak privatizacije subjekta privatizacije koji obavlja delatnost od opšteg interesa čiji je osnivač autonomna pokrajina, odnosno jedinica lokalne samouprave pokreće se odlukom nadležnog organa autonomne pokrajine, odnosno jedinice lokalne samouprave, a u ostalim slučajevima odlukom Ministarstva.

#### Prospekt

##### Član 25.

Prospekt u smislu ovog zakona, jeste prikaz osnovnih podataka o subjektu privatizacije prema poslednjem finansijskom izveštaju.

Obrazac prospekta propisuje Ministarstvo.

Agencija oglašava prospekt i upućuje javni poziv za prikupljanje pisama o zainteresovanosti u sredstvima javnog informisanja (štampa, internet ili televizija) najkasnije u roku od 15 dana od dana izrade prospekta. Troškove oglašavanja snosi subjekt privatizacije.

Potencijalni kupac svoju zainteresovanost za kupovinu kapitala odnosno imovine subjekta privatizacije izražava pismenim putem i o tome obaveštava subjekt privatizacije i Agenciju u roku koji odredi Agencija u javnom oglasu.

Potencijalni kupac ima obavezu da dostavi podatke o bonitetu (o tržišnom učešću, organizacionoj strukturi, o glavnoj delatnosti, o upravi i sl.) i finansijske izveštaje za poslednje 3 godine. Potencijalni kupac ima obavezu da podatke o bonitetu i finansijske izveštaje dostavi najkasnije zajedno sa ponudom u postupku javnog prikupljanja ponuda.

Subjekt privatizacije je dužan da u prospektu prikaže kompletne i detaljne podatke o svojoj imovini i obavezama, uključujući i sva prava kojim raspolaže, posebno prava korišćenja zemljišta, kao i sve potencijalne obaveze i sudske postupke koji su u toku.

Imovina koja nije evidentirana u poslovnim knjigama, koja nije procenjena i prikazana u prospektu ne može biti predmet prodaje kapitala.

Za slučaj da se naknadno u sudskom ili upravnom postupku utvrde obaveze za subjekta privatizacije koje nisu evidentirane u poslovnim knjigama i prikazane u prospektu, za iznos utvrđenih obaveza umanjuje se kupoprodajna cena.

Subjekt privatizacije dužan je da sve do završetka postupka privatizacije dostavlja Agenciji i Ministarstvu blagovremeno verodostojne podatke o imovini o obavezama subjekta privatizacije i sve podatke o promenama na imovini i obavezama.

Organi upravljanja subjekta privatizacije su odgovorni za štetu nastalu od prikazivanja netačnih i nepotpunih podataka.

#### Popis i procena imovine i obaveza

##### Član 26.

Subjekt privatizacije je dužan da izvrši popis i procenu fer tržišne vrednosti sve imovine i obaveza u skladu sa zakonima o računovodstvu i međunarodnim računovodstvenim standardima u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona. Subjekt privatizacije je dužan da bez odlaganja svoje knjigovodstvene podatke uskladi sa ovom procenom.

Subjekt privatizacije iz stava 1. ovog člana dužan je da izveštaj o popisu dostavi Agenciji u roku od 15 dana od dana izvršenog popisa. Izveštaj o popisu i proceni imovine i obaveza velikih preduzeća mora imati izveštaj ovlašćenog revizora.

U slučaju da subjekt privatizacije ne ispuni obavezu iz st. 1. i 2. ovog člana, Agencija će u daljem roku od deset dana razrešiti starog i imenovati novog privatizacionog upravnika.

Ukoliko utvrdi da postoji imovina subjekta privatizacije koja nije prikazana u prospektu ili programu privatizacije koji je okončan, Agencija će izvršiti procenu imovine i pokrenuti postupak naplate od kupca kapitala ili imovine subjekta privatizacije.

#### Obaveza subjekta privatizacije da pruži potrebne podatke

##### Član 27.

Ovlašćena lica subjekta privatizacije, članovi izvršnog, upravnog i nadzornog odbora kojima su prestala ovlašćenja na osnovu ovog zakona, punomoćnici i lica koja za subjekt privatizacije vršili pravne poslove, finansijske poslove, i poslove revizije dužna su da privatizacionom upravniku bez odlaganja pruže sve podatke i obaveštenja, neophodne za završetak postupka privatizacije.

Računovodstvene isprave, poslovne knjige, računovodstveni softver, pečati, ključevi i šifre predstavljaju imovinu subjekta privatizacije. Lica iz stava 1. ovog člana imaju obavezu da privatizacionom upravniku i Agenciji predaju svu imovinu subjekta privatizacije iz ovog člana.

Agencija može rešenjem, protiv kojeg žalba ne odlaže izvršenje, naložiti licima iz st. 1. i 2. ovog člana da, u određenom roku, predaju pismeni izveštaj o ekonomsko-finansijskom stanju subjekta privatizacije, izjave o imovini, izjave o povezanim licima, kao i sve druge izjave i izjašnjenja od značaja za postupak privatizacije.

Lica iz stava 1. ovog člana odgovorna su poveriocima i Republici Srbiji za naknadu štete koju su prouzrokovali uskraćivanjem podataka i obaveštenja, kao i nesavesno sastavljenim izveštajem o ekonomsko-finansijskom stanju subjekta privatizacije ili uskraćivanjem tog izveštaja u visini zatezne kamate na ukupnu vrednost imovine subjekta privatizacije za period od dana kada nisu postupila po rešenju Agencije do dana postupanja.

Banke imaju obavezu da na zahtev privatizacionog upravnika dostave brojeve svih deviznih i dinarskih računa računa, sve izvode u elektronskoj formi sa svih dinarskih i deviznih računa, kao i sve ugovore o oročenju sredstava.

Javni registri imaju obavezu da na zahtev privatizacionog upravnika dostave podatke o imovini i pravima subjekta privatizacije u periodu od pet godina pre stupanja na snagu ovog zakona.

Privatizacioni upravnik ima obavezu da izvrši analizu poslovanja subjekta privatizacije za period od 5 godina pre stupanja na snagu ovog zakona, i za svaku godinu sačini listu priliva i odliva, listu otuđene imovine i sve ugovore o otuđenju, analizira poslovanje sa povezanim licima, utvrdi poštovanje zabrane sukoba interesa i poštovanje odredaba zakona o privrednim društvima koje se tiču postupanja u najboljem interesu subjekta privatizacije i njegovih poverilaca i podnese izveštaj agenciji koja ih javno obavljuje.

Privatizacioni upravnik je dužan da podnosi tromesečne izveštaje o poslovanju čiji sadržaj bliže propisuje Ministarstvo.

### Restrukturiranje u postupku privatizacije

#### Član 28.

Ako Agencija proceni da se kapital ili imovina subjekta privatizacije ne mogu prodati bez prethodnog restrukturiranja, a naročito u slučaju ako su obaveze veće od imovine, Agencija donosi odluku o restrukturiranju u postupku privatizacije u skladu sa ovim zakonom.

U slučaju restrukturiranja subjekata privatizacije sa većinskim državnim kapitalom, kao i subjekta privatizacije sa društvenim kapitalom od posebnog interesa za Republiku Srbiju, odluku o restrukturiranju donosi Vlada Republike Srbije na predlog Ministarstva.

Restrukturiranje u postupku privatizacije (u daljem tekstu: restrukturiranje), u smislu ovog zakona, jesu promene koje se odnose na subjekt privatizacije i njegova zavisna preduzeća, koje omogućavaju prodaju njegovog kapitala ili imovine.

U slučaju restrukturiranja subjekta privatizacije koji ima zavisna preduzeća u većinskom vlasništvu, restrukturiranje je moguće putem jednog ili više UPPR-ova.

### Odluka o restrukturiranju

#### Član 29.

Odluka o restrukturiranju sadrži: poslovno ime i sedište subjekta privatizacije, način restrukturiranja, rok u kome su poverioci dužni da prijave svoja potraživanja, kao i druge podatke od značaja za sprovođenje restrukturiranja.

Odluka iz stava 1. ovog člana registruje se u registar u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

Odluka o restrukturiranju objavljuje se u sredstvima javnog informisanja (jednom dnevnom listu, internetu ili televiziji), u roku od 15 dana od dana donošenja.

#### Postupak restrukturiranja

##### Član 30.

Postupak restrukturiranja sprovodi se pripremom i usvajanjem UPPR-a u skladu sa zakonom o stečaju. UPPR priprema Agencija i privatizacioni upravnik po proceduri koju propisuje Ministarstvo. UPPR se podnosi sudu nadležnom za pokretanje stečajnog postupka nad subjektom privatizacije.

UPPR se sprovodi primenom metoda konverzije potraživanja u kapital. U postupku restrukturiranja mogu se kao druge mere restrukturiranja predviđene zakonom o stečaju primeniti i odredbe ovog zakona o dokapitalizaciji, zajedničkom ulaganju sa opcijom otkupa kapitala i o poveravanju na upravljanje sa opcijom otkupa kapitala.

Usvajanjem UPPR-a prestaje radni odnos zaposlenima i prestaje da važi kolektivni ugovor koji je stečajni dužnik zaključio sa zaposlenima, a zaposleni stiču pravo na otpremninu u visini minimalne zarade po godini rada u radnom odnosu kod subjekta privatizacije za koju nisu primili otpremninu.

UPPR-om se reguliše isplata minimalnih zarada. Isplata zarada preko minimalnih i otpremnina se vrši zavisno od stepena namirenja ostalih poverilaca prema isplatnim redovima.

UPPR-om se može predvideti raskid dvostrano teretnih ugovora, a druga ugovorna strana ima pravo na potraživanje koje nastaje usled raskida ugovora.

#### Zastupanje državnih poverilaca

##### Član 31.

Državne poverioce (javna preduzeća i druga pravna lica sa većinskom svojinom Republike Srbije, autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave, Poreska uprava, Carina, Republički fond za penzijsko i invalidsko osiguranje, Republički zavod za zdravstveno osiguranje, Republička direkcija za robne rezerve, Fond za razvoj Republike Srbije i drugi republički organi i organizacije) i druge poverioce u javnoj svojini u postupku restrukturiranja subjekta privatizacije zastupa Agencija.

U skladu sa predloženim UPPR-om, državni poverioci dužni su da potraživanje pretvore u kapital subjekta privatizacije i njemu podređenom (zavisnom) društvu:

- 1) koje u strukturi kapitala ima većinski kapital kontrolnog (matičnog) društva koje posluje većinskim društvenim ili državnim kapitalom;
- 2) u kojem je društveni ili državni kapital većinski zajedno sa kapitalom kontrolnog društva.

Državnim poveriocem smatra se i Agencija za osiguranje depozita kada vrši funkciju stečajnog upravnika nad bankama u stečaju i kada upravlja u ime i za račun Republike Srbije potraživanjima Republike Srbije po osnovu preuzetih ino obaveza.

#### Pravne posledice odluke o restrukturiranju

##### Član 32.

Od dana donošenja odluke o restrukturiranju do dana donošenja odluke o okončanju restrukturiranja, a najdalje do 14. maja 2014. godine, ne može se protiv subjekta privatizacije, odnosno nad njegovom imovinom, odrediti ili sprovesti prinudno izvršenje niti bilo koja mera postupka izvršenja radi namirenja potraživanja.

Odluka o restrukturiranju ima snagu izvršne isprave.

Odluku o restrukturiranju Agencija dostavlja, u roku od pet dana od dana njenog donošenja, organu nadležnom za sprovođenje prinudne naplate, sudovima i drugim organima nadležnim za donošenje osnova i naloga za prinudnu naplatu.

Na osnovu odluke o restrukturiranju organ nadležan za sprovođenje prinudne naplate obustavlja izvršavanje evidentiranih osnova i naloga, a sudovi i drugi organi nadležni za donošenje osnova i naloga za prinudnu naplatu ne donose nove osnove i naloge za prinudnu naplatu.

Postupak prinudnog izvršenja koji je u toku prekida se.

Ukoliko poverioci izglasaju UPPR, subjekt privatizacije nastavlja da redovno posluje, a ukoliko se UPPR ne usvoji nad subjektom privatizacije se sprovodi stečajni postupak.

Po uspešnom okončanju restrukturiranja, odnosno posle prodaje, Agencija obaveštava sudove i organe iz stava 4. ovog člana o uplati prodajne cene i o poveriocima koji svoje potraživanje namiruju iz te cene.

Odluka o restrukturiranju prestaje da važi po sili ovog zakona 30. juna 2014 godine.

### Prodajna dokumentacija

#### Član 33.

Prodajnu dokumentaciju obavezno čine:

- 1.) prospekt;
- 2.) detaljan popis imovine;
- 3.) procena vrednosti imovine;
- 4.) nacrt ugovora o kupovini kapitala;
- 5.) nacrt osnivačkog akta subjekta privatizacije nakon privatizacije;
- 6.) izjava o gubitku prava na vraćanje depozita.

### Procena vrednosti kapitala ili imovine

#### Član 34.

Procena vrednosti kapitala i imovine se sprovodi koristeći dve metode:

- 1.) metoda fer tržišne vrednosti u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima;
- 2.) prinosna metoda;

Imovina se deli u imovinske celine. Svaka imovinska celina se procenjuje koristeći obe metode. Utvrđena vrednost predstavlja veću od dve vrednosti.

Prinosna vrednost građevinskog zemljišta se procenjuje kao 20% fer tržišne vrednosti objekata koji bi u skladu sa urbanističkim uslovima mogu biti izgrađeni na tom zemljištu.

Prinosna vrednost imovinske celine koja predstavlja skup osnovnih sredstava operativnog biznisa koji se obavlja ili se može obavljati koristeći imovinsku celinu se utvrđuje DNT metodom i analizom budućih novčanih tokova.

Svako pojedinačno potraživanje se procenjuje na osnovu procene naplativosti kako iznosa tako i roka. Sva potraživanja iz sudskih sporova i odštetnih zahteva u krivičnim postupcima se dodatno procenjuju na osnovu verovatnoće uspeha u sporu.

Intelektualna svojina, autorska prava, žig, patent, eksploataciona prava, koncesiona prava i sva druga prava se takođe procenjuju koristeći dve metode.

Procenjena vrednost celokupne imovine predstavlja zbir vrednosti svake imovinske celine.

Sve obaveze se procenjuju pojedinačno razdvajajući iznos glavnog duga, ugovorne kamate, zatezne kamate i troškova. Sve potencijalne obaveze iz sudskih sporova u kojima je subjekt privatizacije pasivno legitimisan se procenjuju na osnovu procene ishoda spora.

Procenjena vrednost kapitala iznosi razliku između procenjene vrednosti ukupne imovine i procenjene vrednosti ukupnih obaveza.

Procenjena vrednost imovine i obaveza mora biti uneta u poslovne knjige subjekta privatizacije u roku od 10 dana od dana prihvatanja procene od strane Agencije i Ministarstva.

#### IV. POSTUPAK PRODAJE

##### Javno nadmetanje uz prethodno javno prikupljanje ponuda

###### Član 35.

Prodaju kapitala, subjekta privatizacije organizuje i sprovodi komisija Agencije javnim nadmetanjem uz prethodno javno prikupljanje ponuda, uz shodnu primenu pravila iz zakona o stečaju za prodaju stečajnog dužnika.

Ponudač daje ponudu u pogledu cene koju je spreman da plati za kapital koji se prodaje. Svi ostali elementi i uslovi prodaje su određeni Odlukom o načinu privatizacije.

Najviša ponuđena cena iz postupka javnog prikupljanja ponuda je početna cena kod javnog nadmetanja.

Pravo na javno nadmetanje ima ponudač koji uplati 10% početne cene za javno nadmetanje ili položi bankarsku garanciju za taj iznos.

Učesnik na javnom nadmetanju koji ponudi najvišu cenu stiče pravo na zaključenje ugovora o prodaji.

U slučaju da ponudač iz stava 5 ovog člana po pozivu Agencije ne pristupi zaključenju ugovora, nema pravo na povraćaj depozita, odnosno Agencija će podneti bankarsku garanciju na naplatu. Naplaćeni iznos uplaćuje se na račun budžeta Republike Srbije.

##### Komisija za prodaju

###### Član 36.

Komisiju za prodaju imenuje Agencija.

Komisiju čine rukovodilac projekta u Agenciji, privatizacioni upravnik, predstavnik zaposlenih, predstavnik Ministarstva i predstavnik resornog ministarstva iz osnovne delatnosti subjekta privatizacije. Ukoliko se ne može imenovati predstavnik resornog ministarstva, petog člana komisije imenuje Ministarstvo iz svog resora.

##### Ugovor o prodaji

###### Član 37.

Ugovor o prodaji kapitala, odnosno imovine sadrži odredbe o: ugovornim stranama, predmetu prodaje, ugovorenoj ceni, roku plaćanja, sredstvima obezbeđenja urednog izvršenja ugovorne obaveze, načinu, oblicima i roku investiranja kupca u subjekt privatizacije radi obavljanja registrovane delatnosti, načinu rešavanja pitanja zaposlenih i druge odredbe o kojima se sporazumeju ugovorne strane.

U ugovoru iz stava 1 ovog člana regulišu se i obaveze međusobnih strana u slučaju dokapitalizacije, zajedničkog ulaganja i poveravanje na upravljanje subjekta privatizacije, kao i drugi odnosi (npr. o obaveznom zajmu, učešću u podeli zajednički ostvarene dobiti, upravljanju subjektom privatizacije do ispunjenja obaveza iz ugovora, kontrola izvršenja ugovornih obaveza i sl.).

U slučaju ako se ugovorom predviđa obaveza dokapitalizacije i zajedničkog ulaganja, bitni elementi ugovora su:

- 1) iznos i vrsta uloga sa kojima se vrši dokapitalizacija, odnosno dokapitalizacija;

- 2) rokovi unošenja uloga;
- 3) učešće u dobiti i politika isplate dobiti;
- 4) organizacioni oblik poslovanja subjekta privatizacije nakon zaključenja ugovora.

U slučaju ako se ugovorom predviđa poveravanje na upravljanje, bitni elementi ugovora su:

- 1) poverena ovlašćenja upravljanja subjektom privatizacije;
- 2) ovlašćenja Agencije u kontroli sprovođenja obaveza iz ugovora;
- 3) iznos, način i rokovi isplate nagrade za uspešno upravljanje subjektom privatizacije i ostvarivanje programa poslovanja.

Ugovorom iz stava 1 ovog člana reguliše se i rok u kojem se imovina subjekta privatizacije ne može otuđiti i opteretiti bez saglasnosti Agencije, zabrana da se bez saglasnosti Agencije zaključuju ugovori sa povezanim licima, određenim u Zakonu o stečaju, odn. zaključuju drugi ugovori u kojima postoji sukob interesa u smislu Zakona o privrednim društvima.

Ugovori iz stava 5 ovog člana zaključeni bez saglasnosti Agencije su ništavi.

Ugovorom iz stava 1 ovog člana reguliše se i obaveza podnošenja tromesečnih izveštaja, bruto bilansa, obaveza popisa i procene imovine, obaveza dostavljanja finansijskih izveštaja sa revizijom i drugih izveštaja i dokumentacije po zahtevu Agencije.

Akcije koje stiče kupac iz novih emisija po osnovu povećanja kapitala subjekta privatizacije za vreme izvršenja ugovorenih obaveza, smatraju se sopstvenim akcijama subjekta privatizacije koje su u potpunosti plaćene.

Kada kupac kapitala, odnosno imovine, izvrši obaveze iz ugovora o prodaji kapitala, odnosno imovine, što se dokazuje potvrdom Agencije, subjekt privatizacije koji je stekao sopstvene akcije dužan je da ih bez dodatne naknade prenese kupcu kapitala, odnosno imovine, od koga ih je stekao.

Agencija dostavlja Centralnom registru rešenje na osnovu kojeg se vrši upis sopstvenih akcija na subjekt privatizacije, kao i rešenje na osnovu kojeg se vrši prenos sopstvenih akcija na kupca.

U slučaju raskida ugovora o prodaji kapitala, odnosno imovine, akcije iz stava 1. ovog člana prenose se Akcionarskom fondu koji ih prodaje zajedno sa akcijama subjekta privatizacije koje su mu prenete u skladu sa zakonom.

Na otuđenje, režim i druge pravne poslove koji se odnose na sopstvene akcije shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuju privredna društva.

Ugovor iz stava 1. ovog člana smatra se zaključenim kad ga potpišu kupac i Agencija, a potpisi na ugovoru overavaju se u sudu.

Ugovor o prodaji kapitala, odnosno imovine Agencija dostavlja Ministarstvu radi evidentiranja, a zaposlenima i manjinskim akcionarima u subjektu privatizacije na njihov zahtev, radi upoznavanja.

## Raskid ugovora o prodaji

### Član 38.

Ugovor o prodaji raskinuće ako je kupac postupao suprotno zabranama iz ugovora ili zbog toga što kupac nije ispunio ugovor u pretežnom delu ni u naknadno ostavljenom roku, koji ne može biti duži od 60 dana.

Postupanje kupca suprotno zabrani iz ugovora utvrđuje komisija Agencije nakon sprovedenog dokaznog postupka.

Neispunjenje ugovorne obaveze kupca u pretežnom delu utvrđuje se na osnovu izveštaja ovlašćenog revizora ili nalaza i mišljenja ovlašćenog sudskog veštaka, koji je sačinjen na osnovu međunarodnih računovodstvenih standarda.

Ukoliko kupac u manjem delu nije ispunio ugovornu obavezu, Agencija će ugovor održati na snazi i pokrenuće postupak prinudnog izvršenja preostalog dela ugovorne obaveze realizacijom sredstava obezbeđenja izvršenja ugovorne obaveze, odnosno pokretanjem odgovarajućeg sudskog postupka.

Odluku o raskidu ugovora iz stava 1 ovog člana donosi Agencija u obliku upravnog akta, protiv koga kupac ima pravo žalbe Ministarstvu u roku od 15 dana.

Žalba se izjavljuje zbog svih razloga zbog kojih se može osporavati upravni akt, a posebno ukoliko kupac smatra da je ispunio ugovor u pretežnom delu.

Žalba na prvostepenu odluku odlaže izvršenje. Ministarstvo je dužno da odluči po žalbi u daljem roku od 15 dana.

Protiv konačne odluke o raskidu ugovora može se voditi upravni spor.

U slučaju raskida ugovora zbog neispunjenja ugovorenih obaveza od strane kupca kapitala, odnosno imovine, važi pretpostavka da je kupac nesavesna strana, što za posledicu ima da nema pravo na povraćaj plaćenog iznosa na ime ugovorene cene i sredstva koja je uložio u subjekt privatizacije po osnovu dokapitalizacije, zajedničkog ulaganja a radi zaštite opšteg interesa.

Danom konačnosti odluke o raskidu ugovora o prodaji kapitala, odnosno imovine, prestaju sva vlasnička i upravljačka prava kupca, a Agencija imenuje privatizacionog upravnika.

Kupac kapitala ili imovine može u parničnom postupku dokazivati da je do neispunjenja obaveze iz ugovora u pretežnom delu došlo bez njegove krivice, u kom slučaju važe opšta pravila o pravnim posledicama raskida ugovora.

#### Sredstva ostvarena prodajom

##### Član 39.

Sredstva ostvarena od prodaje kapitala i imovine u postupku privatizacije uplaćuju se na račun Agencije.

Sredstva ostvarena prodajom imovine nakon prodaje kapitala subjekta privatizacije ulaze u privatizacionu masu, kojom upravlja Agencija.

U slučaju naknadno pronađene imovine, koja nije bila predmet privatizacije, Agencija će sprovesti postupak prodaje i ostvarena sredstva uplatiti na račun Agencije radi namirenja poverilaca. Naplaćena sredstva iz potraživanja subjekta privatizacije, koja su bila predmet sudskog ili upravnog postupka, potraživanja koja su dospela a nenaplaćena, gotovina, oročeni i neorečeni novčani depoziti uplatiće se na račun Agencije.

Zaposlenim u subjektu privatizacije koji nije prošao kroz postupak restrukturiranja pripada otpremnina u visini minimalne zarade (obračunate za mesec sa 21-nim radnim danom) po godini radnog staža u subjektu privatizacije. Svim zaposlenim se povezuje radni staž i isplaćuju sve zaostale zarade zajedno sa namirenjem poverilaca.

Sredstva iz stava 1, 2 i 3 ovog člana, posle namirenja poverilaca i isplate otpremnina zaposlenih subjekata privatizacije u kojima je sprovedeno restrukturiranje uplaćuju se na uplatni račun budžeta Republike Srbije.

#### Sredstva za otklanjanje štete

#### Član 40.

Sredstva za otklanjanje štete koju je subjekt privatizacije nanio životnoj sredini pre zaključenja ugovora o prodaji kapitala, odnosno imovine, obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije.

Vlada Republike Srbije bliže propisuje način i uslove korišćenja sredstava iz stava 1. ovog člana.

#### Ustupanje ugovora o prodaji kapitala, odnosno imovine

#### Član 41.

Kupac kapitala (u daljem tekstu: ustupilac) može da ustupi ugovor o prodaji kapitala, odnosno imovine trećem licu (u daljem tekstu: prijemnik), pod uslovima propisanim ovim zakonom i zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi, po prethodno pribavljenoj saglasnosti Agencije.

Prijemnik može biti lice koje ispunjava propisane uslove za kupca kapitala ili imovine.

Ustupilac jemči Agenciji da će prijemnik ispuniti svoje obaveze iz ustupljenog ugovora o prodaji kapitala, odnosno imovine.

Ustupanjem ugovora o prodaji kapitala, odnosno imovine prijemnik postaje nosilac svih prava i obaveza iz ugovora o prodaji.

#### Troškovi privatizacije

#### Član 42.

Troškove postupka privatizacije koje ima Agencija snosi subjekt privatizacije u visini stvarnih troškova.

Ministar propisuje vrstu troškova koji se priznaju u visini stvarnih troškova iz stava 1. ovog člana.

#### Shodna primena

#### Član 43.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na akcije shodno se primenjuju i na udele.

Agencija vodi evidenciju udela i izdaje potvrde subjektu privatizacije koji je organizovan kao društvo sa ograničenom odgovornošću.

#### Isprave Centralnog registra

#### Član 44.

Centralni registar izdaje potvrdu o akcijama iz jedinstvene evidencije akcionara subjektu privatizacije.

Subjekt privatizacije dužan je da na osnovu isprave Centralnog registra upiše novog akcionara u knjigu akcionara.

Prava iz akcija dokazuju se ispravom koju izdaje Centralni registar.

#### Promena pravne forme

#### Član 45.

Privredno društvo koje u strukturi kapitala ima akcije u vlasništvu Akcionarskog fonda ili akcije koje taj Fond prodaje po zakonu, ne može vršiti promenu pravne forme, niti otvoreno

akcionarsko društvo može postati zatvoreno, bez saglasnosti Akcionarskog fonda.

## V. POSEBNE ODREDBE

### Namena sredstava ostvarenih u postupku privatizacije

#### Član 46.

Sredstva iz člana 39 ovog zakona od prodaje društvenog kapitala koriste se i raspoređuju na sledeći način:

1) 10% sredstava uplaćuje se Republičkom fondu nadležnom za penzijsko i invalidsko osiguranje;

2) 50% sredstava izdvojiće se za finansiranje restrukturiranja i razvoja privrede na teritoriji Republike Srbije.

Ako se sedište subjekta privatizacije nalazi na teritoriji Autonomne pokrajine Vojvodine, 50% sredstava izdvojiće se za finansiranje restrukturiranja i razvoja privrede na teritoriji Autonomne pokrajine Vojvodine.

3) 5% sredstava izdvojiće se za isplaćivanje naknade licima čija je imovina nacionalizovana;

4) 5% sredstava izdvojiće se za finansiranje razvoja infrastrukture lokalne samouprave prema sedištu subjekta privatizacije.

5) 30% sredstava izdvojiće se za druge namene, koje posebnom odlukom određuje Vlada Republike Srbije.

Sredstva iz člana 39 ovog zakona od prodaje državnog kapitala koriste se za finansiranje podsticanja razvoja.

Sredstva ostvarena od prodaje kapitala i imovine iz člana 8. ovog zakona koriste se za sprovođenje sporazuma koji se odnosi na pitanje sukcesije sa bivšim republikama SFRJ.

### Pobijanje pravnih poslova i radnji subjekata privatizacije

#### Član 47.

Agencije je ovlašćena da pobija pravne poslove i pravne radnje subjekta privatizacije. U pogledu pravnih poslova i radnji koji se mogu pobijati, razloga pobijanja, lica koja su protivnici pobijanja, rokova i pravnih posledica pobijanja, shodno se primenjuju pravila iz zakona o stečaju.

Rokovi za pobijanje iz stava 1 ovog člana računaju se unazad počev od dana donošenja odluke o prodaji kapitala ili imovine.

### Nadzor nad primenom zakona

#### Član 48.

Nadzor nad primenom odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu njega vrši Ministarstvo.

Vlada nadzire postupanje Ministarstva u primeni odredbi ovog zakona.

Ministarstvo je dužno da nadležnom odboru Narodne skupštine Republike Srbije podnosi redovne mesečne izveštaje o stanju postupka privatizacije, zaključenim ugovorima o prodaji kapitala, odnosno imovine, sa priloženim ugovorima, pokrenutim postupcima privatizacije, radu subjekata nadležnih za sprovođenje postupka privatizacije navedenih u članu 4. ovog zakona, kao i da pruža sve potrebne podatke i informacije po zahtevu nadležnog odbora.

Nadzor iz stava 1. ovog člana obuhvata i nadzor nad poslovima prodaje akcija iz postupka privatizacije koja se obavlja preko regulisanog tržišta, odnosno multilateralne trgovačke platforme dok akcije ne budu na listingu berze.

## VI. KAZNENE ODREDBE

### Krivično delo

#### Član 49.

Odgovorno lice u subjektu privatizacije koje je dostavilo neistinite ili nepotpune podatke sadržane u programu privatizacije ili ukoliko po zahtevu Agencije ne dostavi ili dostavi neistinite ili nepotpune podatke o imovini i obavezama subjekta privatizacije kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina i novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara.

## VII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

### Preduzeća koja su izvršila privatizaciju po ranijim propisima

#### Član 50.

Preduzeće koje je do dana stupanja na snagu ovog zakona izvršilo privatizaciju dela društvenog, odnosno državnog kapitala prema odredbama Zakona o društvenom kapitalu („Službeni list SFRJ”, br. 84/89 i 46/90) i Zakona o uslovima i postupku pretvaranja društvene svojine u druge oblike svojine („Službeni glasnik RS”, br. 48/91, 75/91, 48/94 i 51/94) i Zakonu o privatizaciji („Službeni glasnik RS”, br. 38/01, 18/03, 45/05, 123/07, 123/07 - dr. zakon, 30/10 - dr. zakon, 93/12 i 119/12) neprivatizovani deo društvenog, odnosno državnog kapitala privatizuje prema odredbama ovog zakona.

### Akcije u nadležnosti Akcionarskog fonda

#### Član 51.

Akcije akcionara koji su odustali od otplata upisanih akcija koje se otplaćuju na osnovu Zakona o društvenom kapitalu („Službeni list SFRJ”, br. 84/89 i 46/90), Zakona o uslovima i postupku pretvaranja društvene svojine u druge oblike svojine („Službeni glasnik RS”, br. 48/91, 75/91, 48/94 i 51/94) i Zakona o svojinskoj transformaciji („Službeni glasnik RS”, br. 32/97 i 10/01) u nadležnosti su Akcionarskog fonda.

Akcionarski fond prodaje akcije koje su mu prenete.

Akcije iz stava 2. ovog člana prodaju se putem javnog oglasa ili preko investicionog društva, na finansijskoj berzi na regulisanom tržištu, odnosno multilateralnoj trgovačkoj platformi.

Izuzetno od stava 3. ovog člana akcije se mogu prodavati i putem javne ponude, u skladu sa zakonom.

Akcionarski fond vrši prodaju akcija koje su do dana stupanja na snagu ovog zakona prenete republičkom fondu nadležnom za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Sredstva ostvarena prodajom akcija republičkog fonda nadležnog za penzijsko i invalidsko osiguranje prenose se u celini tom fondu.

Akcionarski fond može istovremeno da proda sve prenete akcije jednog preduzeća kojim raspolaže, kao i akcije koje prodaje za druge akcionare.

Ako Akcionarski fond istovremeno prodaje sve prenete akcije jednog preduzeća može da uputi poziv ostalim akcionarima, ako su zainteresovani da svoje akcije prodaju u okviru zajedničke ponude.

Akcionarski fond u slučaju iz st. 7. i 8. ovog člana dužan je da postupa u intresu postizanja najpovoljnije cene za akcionare.

#### Rok za donošenje podzakonskih akata

##### Član 52.

Podzakonski akti koji se donose na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona biće doneti u roku od 30 dana od stupanja na snagu ovog zakona.

#### Prestanak važenja drugih zakona

##### Član 53.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o privatizaciji („Službeni glasnik RS”, br. 38/01, 18/03, 45/05, 123/07, 123/07 - dr. zakon, 30/10 - dr. zakon, 93/12 i 119/12), i propisi doneti na osnovu tog zakona.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o preduzećima („Sl. list SRJ” br. 29/96, 33/96, 29/97, 59/98, 74/99 i 36/02).

#### Okončanje započetih postupaka

##### Član 54.

Postupci privatizacije pokrenuti po Zakonu o privatizaciji („Službeni glasnik RS”, br. 38/01, 18/03, 45/05, 123/07, 123/07 - dr. zakon, 30/10 - dr. zakon, 93/12 i 119/12) nastaviće se po odredbama ovog zakona.

#### Stupanje na snagu

##### Član 55.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

## OBRAZLOŽENJE

### 1. Ustavni osnov za donošenje Zakona

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona je čl. 86. st. 2. Ustava Republike Srbije („Sl. glasnik RS“ br. 78/2006), koji propisuje da se „postojeća društvena svojina pretvara u privatnu svojinu pod uslovima, na način i u rokovima predviđenim zakonom“.

### 2. Razlozi za donošenje Zakona

Zakonom o privatizaciji, zajedno sa predloženim Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o stečaju, stvaraju se uslovi ne samo za dovršetak restrukturiranja i privatizacije privrednih subjekata, već i efikasnije, transparentnije i odgovornije ostvarivanje prava poverilaca. Privredni subjekti u restrukturiranju su stvarali troškove za budžet u iznosu od oko 750 miliona dolara godišnje. Zbog zabrane prinudne naplate potraživanja prema tim subjektima narušena je i slobodna tržišna utakmica. Radnici u ovim privrednim subjektima nisu redovno primali zarade i naknade iz radnog odnosa, s tim što i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje nisu redovno uplaćivani. Subjekti privatizacije imali su organe upravljanja iz doba društvene svojine i samoupravljanja, koji su ne samo bili neprilagođeni tržišnim uslovima privređivanja, već su bili jedna od glavnih prepreka za završetak postupka privatizacije. S obzirom na dužinu trajanja postupka privatizacije, kao i način i metode privatizacije, uočio se značajan porast nivoa rizika od korupcije, što je uzrokovalo i brojnim krivičnim postupcima. Sve navedeno, nalagalo je da se stvori novi pravni okvir koji bi omogućio efikasan završetak postupka privatizacije uz istovremeno otklanjanje rizika korupcije.

Prema podacima koje je objavila Agencija za privatizaciju broj privatizovanih preduzeća do kraja 2005. godine bio je 1.400 od kojih je 346 ubovora o privatizaciji raskinuto. Do kraja 2011. godine ostalo je u restrukturiranju i neprivatizovano 537. Na dan pripreme nacrtu Zakona o privatizaciji 153 preduzeća je u restrukturiranju a 419 je u raznim oblicima privatizacionog procesa. Ukupno je u privatizaciji 562 subjekta privatizacije. Ova statistika ukazuje da od kraja 2011. godine do sada postoji zastoj u postupku privatizacije. Prema statističkim podacima koje je objavila Agencija za privatizaciju neprivatizovana preduzeća konstantno prave gubitke i

smanjila su imovinu za oko 20%, dok privatizovana preduzeća povećavaju imovinu. Zaposlenost i kod jednih i kod drugih opada.

### 3. Analiza efekata

#### 3.1. Određivanje problema koje zakon treba da reši

Zakon omogućava efikasno i transparentno završavanje postupka restrukturiranja subjekata privatizacije do 30. juna 2014. godine i završetak privatizacije do 31. decembra 2014. godine.

Predložena rešenja u pogledu promene delokruga, prava i obaveza Agencije za privatizaciju, pre svega u delu zastupanja državnih poverilaca u postupku UPPR-a, treba da omogući koordinaciju interesa državnih poverilaca, radi postizanja najvećeg efekta za budžet. Rešavanje problema većih obaveza nego imovine kroz konverziju potraživanja pre svega državnih poverilaca u kapital subjekta privatizacije, tamo gde za to postoji interes državnih poverilaca, ključni je zadatak Agencije u postupku privatizacije. Na taj način će se omogućiti da se poveća atraktivnost subjekata privatizacije za potencijalne kupce, što će dati i veću šansu očuvanju postojećih radnim mesta i novom zapošljavanju.

Koncept privatizacionog upravnika treba da omogući efikasnu pripremu subjekta privatizacije za sam proces privatizacije, naročito u delu pripreme podataka o realnom stanju imovine i obaveza. Kako se radi o novom institutu, predviđeno je prelazno rešenje, vršilac dužnosti privatizacionog upravnika, sa mogućnošću da to bude direktor iz subjekta privatizacije. Radi unapređenja pravila korporativnog upravljanja i samog kvaliteta privatizacionog procesa predviđena je obaveza licenciranja privatizacionog upravnika. Osnovni pozitivan efekat koji se očekuje je individualizacija odgovornosti uprave subjekta privatizacije za okončanje ovog postupka. Agencija za privatizaciju ima kapaciteta za imenuje i kontroliše rad privatizacionih upravnika, jer već ima iskustva sa zastupnicima kapitala, koji su slična institucija.

Nova rešenja da kupci kapitala ne mogu biti lica iz poreskih rajeva, značajno će smanjiti rizik od korupcije i pranja novca, koji je kao takav uočen u postojećim privatizacijama.

Pravo pobijanja određenih pravnih poslova subjekta privatizacije takođe je rešenje koje ide u pravcu smanjenja rizika od korupcije naročito kod poslovanja između povezanih lica.

Privatizacija je proces od javnog interesa, te je veoma važno da se ovaj postupak okonča na zakonit i efikasan način, što je moguće samo ako se spreče zloupotrebe u postupku privatizacije. Jedna od mogućih zloupotreba je i u postupku nadmetanja za kupca kada kandidat

odustaje i ne potpisuje zapisnik ili ne izvršava obavezu plaćanja. Da bi se ove pojave sprečile, predviđa se da takvi potencijalni kupci i njihova povezana lica gube svojstvo kupca.

Dosadašnja iskustva u postupku privatizacije pokazuju da su kolektivni ugovori davali pravo radnicima koji su bili iznad materijalnih mogućnosti subjekta privatizacije i potencijalnih kupaca. Zbog toga je kroz postupak restrukturiranja predviđena i mogućnost prestanka kolektivnih ugovora i radnog odnosa zaposlenih, s tim što bi UPPR regulisao i uslove novog zapošljavanja. Finansijsko restrukturiranje bez rešavanja pitanja viška zaposlenih nije moguće.

Postavljeni ciljevi da se restrukturiranje okonča do 30. juna 2014. godine a privatizacija do 31. decembra 2014. godine su ambiciozni. Restrukturiranje je moguće tamo gde subjekt privatizacije ima tržišnu perspektivu nakon konverzije potraživanja poverilaca u kapital. Postupak konverzije je jednostavan i on se može sprovesti do kraja juna 2014. godine. To ne znači da će se za svakog subjekta restrukturiranja uvek i usvojiti UPPR, jer postoje oni koji nemaju nikakvu tržišnu perspektivu i kod kojih poverioci, uključujući i državne poverioce neće biti voljni da pretvore potraživanje u kapital. Kako oni imaju već ostvaren stečajni razlog, za njih će biti pokrenut stečajni postupak. Cilj je da se do kraja juna otkloni potreba daljeg subvencionisanja ovih preduzeća.

U pogledu okončanja postupka privatizacije, radi se o 419 subjekata privatizacije koji do sada nisu našli kupca kapitala. Kako nije bilo rešeno pitanje dugova ovih preduzeća, privatizacija se svodila na prodaju imovine, uz subvencionisanje stimulisanje zapošljavanje kod kupaca imovine. Subjekti privatizacije bi posle prodaje imovine nužno odlazili u stečaj. Cilj novog koncepta privatizacije za ova preduzeća je „čišćenje dugova“ putem konverzije, a potom prodaja kapitala, uz očuvanje radnih mesta. Prodaja kapitala je pravilo a prodaja imovine izuzetak. Predviđeni su novi načini privatizacije, koji treba da pruže šansu svima da pronađu kupca kapitala. Tek ako tržište, a ne akcioni planovi, pokaže da privatizacija nije moguća ni do kraja 2014. godine, pokrenuće se stečajni postupak. Izuzetak su oni subjekti koji obavljaju delatnost od opšteg interesa, za koje može da se donese odluka da se postupak privatizacije obustavi.

### 3.2. Ciljevi koji se donošenjem zakona postižu

Predloženim Zakonom se otklanjaju slabosti i nedorečenosti ranijeg zakona i stvaraju uslovi za uspešan završetak postupka privatizacije.

### 3.3. Druge mogućnosti za rešavanje problema

Promene Zakona o privatizaciji su jedini način za rešavanje uočenih problema u postupku privatizacije. Brojne su i konceptijske novine u postupku privatizacije, tako da nije bilo moguće sačiniti izmene i dopune postojećeg propisa.

#### 3.4. Zašto je donošenje zakona najbolje za rešavanje problema

Predložene izmene odnose se na materiju koja se mora regulisati zakonom, tako da nije bilo moguće rešenje problema na drugi način.

#### 3.5. Na koga će i kako uticati predložena rešenja

Zakonom se stvaraju uslovi za sprovođenje privatizacije bez socijalnih tenzija. Zakon se odnosi pre svega na subjekte privatizacije koji posluju sa većinskim društvenim i državnim kapitalom. Zakonska rešenja iz zakona o privatizaciji, zajedno sa promenama stečajnog zakona i obezbeđenim sredstvima iz tranzicionog fonda (17,4 milijarde dinara) u 2014. godini za otkup potraživanja zaposlenih po osnovu zarada i otpremnina, treba da omogući sprovođenje privatizacije bez ili uz što manje socijalne šokove. Iskustvo pokazuje da se privatizacijom čuva i uvećava imovina subjekta, kao i da se povećava produktivnost. Zbog toga neposredni efekti najbolje će se videti na subjektima privatizacije. U opštem smislu, iz privrednog života biće uklonjeni oni subjekti koji su sprečavali konkurentnost, tako da će se efekti u širem smislu osetiti na sve privredne subjekte.

#### 3.6. Troškovi koje će primena zakona izazvati kod građana i privrede, posebno malih i srednjih preduzeća

Primena ovog zakona neće izazvati ni građanima, ni privredi izdvajanja dodatnih troškova. Sredstva za tranzicioni fond obezbeđena su u budžetu za 2014. godinu, a osim navedenih ne očekuje se da će biti drugih troškova. Korišćenje sredstava tranzicionog fonda je mogućnost a ne pravo zaposlenih. Sredstva će biti trošena na osnovu odluke Vlade Republike Srbije, a u skladu sa socijalnim dijalogom koji se postigne sa sindikatima.

#### 3.7. Da li pozitivni efekti opravdavaju troškove

Kao što je navedeno u prethodnoj tački, primena ovog zakona neće izazvati ni građanima, ni privredi izdvajanja dodatnih troškova.

#### 3.8. Da li zakon stimuliše pojavu novih privrednih subjekata na tržištu i tržišnu konkurenciju

Odredbe predloženog zakona neće neposredno uticati na pojavu novih privrednih subjekata na tržištu i tržišnu utakmicu, ali će posredno uticati mogućnost ostvarivanja nastavka poslovanja subjekata privatizacije na zdravim nogama.

### 3.9. Da li su zainteresovane strane imale priliku da iznesu svoje stavove

U toku javne rasprave nact zakona sa obrazloženjem predloženih rešenja bio je oglašen na sajtu Ministarstva privrede. U toku javne rasprave organizovani su brojni okrugli stolovi i rasprave povodom novih zakonskih rešenja. Zainteresovane strane dostavljale su svoje stavove, predloge i mišljenja povodom predloženih zakonskih promena putem pošte i e-mail adrese. Obavljeni su i brojni direktni razgovori sa zainteresovanim licima.

## 4. Objašnjenje osnovnih pravnih instituta i pojedinih rešenja

U odnosu na Zakon o privatizaciji ("Sl. glasnik RS", br. 38/2001, 18/2003, 45/2005, 123/2007, 123/2007 - dr. zakon, 30/2010 - dr. zakon, 93/2012 i 119/2012) izvršene promene su takvog značaja i obima da je bilo neophodno da se donese novi zakon. Sprovedene su promene kod načela privatizacije tako što je brisano načelo fleksibilnosti, koje je u suprotnosti sa načelom pravne sigurnosti, uz uvođenje novog načela onemogućavanja korupcije i pranja novca (detaljnije je razrađeno ko može biti kupac kapitala, regulisan je način prodaje kapitala i imovine, eliminisana je mogućnost netransparentnih prodaja sa unapred predviđenim mogućnostima sniženja cene kod prodaje imovine i dr.). Precizirano je da se privatizacija vrši po fer tržišnim cenama, pri čemu se procena vrednosti kapitala i imovine vrši uz primenu međunarodnih računovodstvenih standarda, dok se prodaja ne može vršiti ispod minimalno prihvatljive cene kapitala.

Prema odredbama Zakona o preduzećima („Sl. list SRJ“ br. 29/1996, 33/1996, 29/1997, 59/1998, 74/1999 i 36/2002), koje se u skladu sa članom 597. Zakona o privrednim društvima ("Službeni glasnik RS", br. 36/2011 i 99/2011) primenjuju do okončanja privatizacije postojećih društvenih preduzeća i privrednih društava koja posluju društvenim ili državnim kapitalom (čl. 392. do 399, čl. 400a, 400b, 400v i 421a), postojala je skupština preduzeća koju su činili zaposleni, upravni odbor, kojeg je birala skupština, direktor koga je birao upravni odbor, a koji su u pojedinim slučajevima privatizaciju doživljavali kao način prestanka svojih prava i ovlašćenja. To je otežavalo postupak privatizacije i u praksi dovelo do netačnog i netransparentnog prikazivanja stanja imovine i obaveza subjekta privatizacije i dalje do brojnih sporova koji nisu bili povoljni za investicionu klimu, a kao posledicu imalo situaciju da privatizacija društvenog kapitala traje 24 godine. Pored toga, privatizacija je sprovedena po 4

zakona: Zakonu o društvenom kapitalu ("Službeni list SFRJ", br. 84/89 i 46/90), Zakonu o uslovima i postupku pretvaranja društvene svojine u druge oblike svojine ("Službeni glasnik RS", br. 48/91, 75/91, 48/94 i 51/94), Zakonu o svojinskoj transformaciji ("Službeni glasnik RS", br. 32/97 i 10/2001) i Zakonu o privatizaciji ("Sl. glasnik RS", br. 38/2001, 18/2003, 45/2005, 123/2007, 123/2007 - dr. zakon, 30/2010 - dr. zakon, 93/2012 i 119/2012) i još uvek nije okončana.

U uporednoj praksi država bivših članica SFRJ ovaj problem se rešavao pre svega prvo pretvaranjem društvenog u državni ili paradržavni kapital, a nakon toga se sprovodila privatizacija. U našim uslovima, kada Ustav RS propisuje da se društveni kapital može pretvoriti u privatni kapital, nije moguće vršiti neposredno podržavljenje društvenog kapitala. U takvim uslovima bilo je moguće uraditi samo promenu načina upravljanja u društvenim preduzećima, uz istovremeni prestanak važenja preostalih odredaba Zakona o preduzećima.

Prvi deo Zakona (čl. 1. do 23) sadrži osnovne odredbe, prema kojima je privatizacija usmerena na stvaranje uslova za razvoj privrede, obezbeđenje potpune transparentnosti i javnosti, onemogućavanje korupcije i pranja novca i formiranje prodajne cene prema fer tržišnim uslovima. U ovom delu bliže se uređuju predmet i subjekti privatizacije, kao i subjekti koji sprovode privatizaciju (Agencija za privatizaciju i Centralni registar, depo i kliring hartija od vrednosti). Predviđeno je da se danom stupanja na snagu Zakona menja uprava subjekta privatizacije, odnosno prestaju zastupnička i upravljačka prava direktora, zastupnika i punomoćnika, kao i organa upravljanja (skupština i upravni odbor) i nadzornih organa, kada ova prava prelaze na privatizacionog upravnika.

Zastupnik kapitala, koji je u Zakonu označen kao privatizacioni upravnik, postojao je i u ranijem Zakonu o privatizaciji. Međutim, njegova funkcija svodila se na privremeno zastupanje interesa društvenog kapitala nakon raskida ugovora o prodaji a do naredne prodaje ili do pokretanja postupka stečaja.

Privatizacioni upravnik vrši funkcije upravljanja i zastupanja subjekta privatizacije do završetka procesa privatizacije, s tim što su organi upravljanja subjekta privatizacije, kojima na osnovu ovog zakona prestaju ovlašćenja, dužni da privatizacionom upravniku omoguće upravljanje subjektom privatizacije, kao i da sprovede sve radnje neophodne za upis promena u Registar privrednih subjekata i drugi odgovarajući registar. Za privatizacionog upravnika može biti imenovano lice koje ispunjava zakonom propisane uslove, s tim što je imenovani privatizacioni upravnik dužan da u roku od šest meseci nakon donošenja pravilnika dobije licencu, pod uslovima iz pravilnika koji donosi Ministarstvo, a kojim se bliže uređuju

kriterijumi i merila za sticanje licence. Ovakvim zakonskim rešenjem vrši se profesionalizacija upravljanja u subjektima privatizacije.

Prema zakonu, privatizacioni upravnik se imenuje u dva slučaja. U prvom slučaju, radi se o upravljanju subjektom privatizacije koji još uvek nije privatizovan. Naime, predviđeno je da danom stupanja na snagu ovog zakona, prestaju zastupnička i upravljačka prava direktora, zastupnika i punomoćnika, kao i organa upravljanja i nadzornih organa subjekta privatizacije i ta prava prelaze na privatizacionog upravnika, kao zastupnika kapitala, koga Agencija imenuje u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu zakona. Do imenovanja privatizacionog upravnika, direktor obavlja funkciju vršioca dužnosti zastupnika kapitala, a može Agenciji podneti pismo o zainteresovanosti za imenovanje na mesto privatizacionog upravnika. Ovakvim rešenjem data je mogućnost da se u slučajevima kada je direktor preduzeća s jedne strane uspešno vodi poslovanje preduzećem, a s druge strane je posvećen obavezama koje ima po osnovu privatizacije, ostvari kontinuitet u upravljanju preduzećem.

U drugom slučaju, privatizacioni upravnik se imenuje nakon raskida ugovora o prodaji kapitala, odnosno imovine, i tada privatizacioni upravnik upravlja subjektom privatizacije srazmerno učešću kapitala koji je bio predmet prodaje u ukupnom kapitalu subjekta privatizacije u vreme raskida ugovora o prodaji.

U oba slučaja privatizacioni upravnik dužan je naročito, da preduzima neophodne mere za zaštitu imovine subjekta privatizacije, da se kao dobar privrednik stara o završetku započetih a nezavršenih poslova subjekta privatizacije, kao i poslova koji su potrebni da bi se sprečilo nastupanje štete nad sredstvima subjekta privatizacije, kao i da po potrebi, obavlja druge poslove. Privatizacioni upravnik obavlja poverene poslove samostalno i sa pažnjom dobrog privrednika, a Agenciji podnosi tromesečne pismene izveštaje o stanju imovine i poslovanju subjekta privatizacije i finansijske izveštaje, kao i druge izveštaje, na zahtev Agencije. Svi izveštaji se javno objavljuju, a njihov sadržaj bliže uređuje Ministarstvo. Agencija razrešava privatizacionog upravnika ukoliko nije zadovoljna njegovim radom, a privatizacioni upravnik može da bude razrešen i na lični zahtev. Ako utvrdi da privatizacioni upravnik ne ispunjava obaveze propisane ovim zakonom i drugim propisima koji uređuju poslovanje privrednih društava, Agencija će ga razrešiti bez prava na nagradu.

Privatizacioni upravnik odgovara neposredno svojom ličnom imovinom za štetu nanetu subjektu privatizacije, ako je do štete došlo namerno ili krajnjom nepažnjom, s tim što potraživanje naknade prouzrokovane štete zastareva u roku od tri godine od kada je šteta nastala. Privatizacioni upravnik ima pravo na nagradu za rad i naknadu stvarnih troškova, koje snosi subjekt privatizacije u visini koju određuje Ministarstvo.

Poseban problem predstavlja privatizacija kapitala i imovine u društvenim preduzećima osnovanim od delova preduzeća u Republici Srbiji čije je sedište na teritoriji republika bivše SFRJ, za koju je predviđeno da se sprovodi u skladu sa ovim zakonom i Zakonom o potvrđivanju Sporazuma o pitanjima sukcesije. Dosadašnja praksa privatizacije tih preduzeća kapitala i imovine u društvenim preduzećima osnovanim od delova preduzeća u Republici Srbiji čije je sedište na teritoriji republika bivše SFRJ bila je opterećena s jedne strane nepostojanjem bilateralnih državnih ugovora kojim bi se regulisala procedura privatizacije društvenog kapitala i imovine po pravilima reciprociteta i s druge strane brojnim sudskim sporovima koji su ili prekidani ili su doveli do privatizacije društvenog kapitala ili imovine uz posrednu ili neposrednu primenu privatizacionih propisa drugih država. Imajući u vidu da se društvena svojina može pretvoriti u privatnu samo na način i pod uslovima propisanim zakonom koji je donet na osnovu Ustava RS, a u skladu sa Zakonom o potvrđivanju Sporazuma o pitanjima sukcesije („Sl. list SRJ – Međunarodni ugovori“ br. 6/2002), logična pravna posledica je da su svi pravni poslovi koji su zaključeni suprotno ovim propisima ništavi pravni poslovi, što je u Zakonu i precizirano.

Jedna od značajnijih novina u zakonu je propisivanje pravila i načina privatizacije. Pravilo je da se prodaje kapital, a izuzetno imovina subjekta privatizacije. Na ovaj način se pre svega štite poverioci subjekta privatizacije. Imovina i obaveze čine jedinstvo, jer se obaveze preuzimaju imajući u vidu imovinu, odn. mogućnost izmirenja tih obaveza. Pravilo je da je imovina vezana za obaveze koje je subjekt privatizacije preuzeo, dok se imovina odvaja od obaveza samo ukoliko je nemoguće prodati kapital, odn. ako se proceni da bi se na taj način poverioci namirili u manjoj meri nego ukoliko bi se odvojeno prodavala imovina. Zbog navedenog je prodaja kapitala pravilo, a prodaja imovine izuzetak. Ukoliko se proceni da bi prodaja kapitala ili imovine bila neuspešna, najpre se sprovodi restrukturiranje po pravilima unapred pripremljenog plana reorganizacije (UPPR) u skladu sa pravilima iz zakona o stečaju. Kao što se vidi, način na koji se vrši privatizacija zavisi od procene šta je u konkretnom slučaju najpovoljnije za konkretnog subjekta privatizacije.

UPPR se sačinjava i izglasava po pravilima stečajnog postupka. Da bi UPPR bio izglasan potrebno je da ga predloži kvalifikovani predlagač (kvalifikovana većina poverilaca ili vlasnika). U tom delu posebna je uloga Agencije za privatizaciju koja zastupa državne poverioce kod predlaganja i glasanja za UPPR. Agencija usaglašava i koordinira način glasanja državnih poverilaca za UPPR. Za izglasavanje UPPR-a mora da glasa većina poverilaca u svakoj klasi, što znači da UPPR moraju da izglasaju i zaposleni u delu minimalnih zarada i doprinosa većinom glasova. Na taj način se štiti i Fond PIO u delu konverzije potraživanja po

osnovu obaveznih doprinosa u kapital subjekta privatizacije. Ukoliko se minimalne zarade i doprinosi isplate iz tranzicionog fonda, tada država stupa kao regresni poverilac u prvi isplatni red, odnosno klasu poverilaca koja glasa o UPPR-u.

Prodaja kapitala i UPPR, prema zakonu, mogu da sadrže i jedan ili više elemenata dokapitalizacije, zajedničkog ulaganja, opcije kupovine kapitala i poveravanja upravljanja subjekta privatizacije uz podelu dobiti.

Način i elementi privatizacije određuju se u posebnoj odluci koju Ministarstvo donosi na predlog Agencije, osim za subjekte od posebnog značaja za Republiku Srbiju, kada Odluku donosi Vlada Republike Srbije na predlog Ministarstva. Rok u kojem se mora doneti odluke je 60 dana od dana stupanja na snagu zakona.

U Odluci o načinu privatizacije određuju se svi bitni elementi prodaje a naročito deo imovine subjekta privatizacije koji se prodaje odvojeno kao imovina, deo kapitala koji se prodaje, visina, rokovi i uslovi dokapitalizacije, zajedničkog ulaganja, kao i opcija za kupovinu preostalog dela kapitala, zatim visina, rokovi i uslovi zajma, način, progresivna skala i uslovi podele dobiti u slučaju poveravanja subjekta privatizacije na upravljanje. Kao što se vidi, moguće je npr. da se odlukom o privatizaciji predvidi da će se prodavati 100% kapitala subjekta privatizacije uz obavezu kupca da izvrši dokapitalizaciju još 20%, kao i da odobri subordinirani zajam od 10%, a moguće je da se proda 10% kapitala, uz izdvajanje dela imovine na kojem se ne obavlja osnovna delatnost, uz obavezu dokapitalizacije od 20% sa opcijom otkupa preostalih 80% kapitala u periodu od npr. 2 godine. U pojedinim slučajevima odlukom o načinu privatizacije biće predviđeno da se kapital ne prodaje odmah, već da se zaključi ugovor o dokapitalizaciji (ili ugovornom zajedničkom ulaganju) u visini od 30% društvenog kapitala sa opcijom otkupa preostalog društvenog kapitala u periodu od 5 godina, sa elementima ugovora o poveravanju na upravljanje subjekta privatizacije (*management buyout*). Način i elementi privatizacije određuju se nakon što se utvrdi s jedne strane ko su potencijalni kupci i s druge strane kakvu imovinu i obaveze ima subjekt privatizacije, odn. kakva je njegova pozicija na tržištu.

Odluka o načinu privatizacije može da sadrži i druge uslove kao što su bonitet kupca, obaveza održavanja minimalnog broja zaposlenih ili zapošljavanja dodatnog broja zaposlenih, kao i obaveza nastavka obavljanje osnovne delatnosti.

Za subjekte privatizacije od posebnog značaja za Republiku Srbiju predviđena je mogućnost da se u odluci o načinu privatizacije predvidi i da se privatizacija ukupnog ili dela kapitala vrši emisijom akcija na domaćem ili inostranom tržištu.

Zakonom je detaljno regulisan metod prodaje kapitala, odnosno imovine subjekta privatizacije, i to putem javnog nadmetanja uz prethodno javno prikupljanje ponuda, pri čemu najviša cena iz pisanih ponuda predstavlja početnu cenu za javno nadmetanje, dok minimalna prihvatljiva cena iznosi 70% procenjene vrednosti kapitala. Postoje dva kriterijuma za minimalnu cenu, i to da je početna cena u javnom nadmetanju najviše ponuđena cena iz pisane ponude, s tim što u svakom slučaju kupoprodajna cena ne može biti niža od 70% procenjene vrednosti kapitala. Na taj način kupci unapred znaju šta je to najniža prihvatljiva cena prodaje.

Javni oglas za prodaju objavljuje se u barem jednom visokotiražnom listu koji se distribuira na celoj teritoriji Republike Srbije i na internet stranici Agencije najkasnije u roku od 30 dana od dana donošenja odluke o prodaji. U oglasu se navode svi obavezni elementi prodaje, s tim što se učesnici u oglasu takmiče jedino u pogledu visine ponuđene cene kapitala. Ostali elementi su vezani za kapital koji se prodaje i obavezni su za kupca. Tako na primer, ako se prodaje 50% kapitala (visina kapitala se izražava u apsolutnom iznosu), sa obavezom dokapitalizacije od 15% i zajmom od 10% računato u odnosu na kapital koji se prodaje, kupac je ono lice koje ponudi najvišu cenu za kapital koji se prodaje. Na taj način se postiže jednostavnost i transparentnost u prodaji. Odluka o načinu privatizacije može biti izmenjena, posebno nakon neuspele prodaje. Javno nadmetanje se obavlja u roku od 15 dana od dana otvaranja pisanih ponuda. Prodaju kapitala, odnosno imovine subjekta privatizacije organizuje i sprovodi Agencija.

Zakon određuje i bitne elemente dokapitalizacije, zajedničkog ulaganja, poveravanje upravljanja subjekta privatizacije i opcije kupovine kapitala.

Dokapitalizacija je primerena u slučaju kada subjektu privatizacije nedostaje obrtni kapital, a kupac želi odmah da preuzme određeni rizik u poslovanju subjekta privatizacije, pa kroz dokapitalizaciju povećava osnovni kapital tog subjekta. Dokapitalizacija je moguća sa ili bez istovremene obaveze kupovine kapitala subjekta privatizacije. Dokapitalizacija se po pravilu vrši u novcu, dok izuzetno, na predlog kupca, a uz prethodnu saglasnost Agencije, može da se vrši i u stvarima i pravima, s tim da fer tržišnu vrednost uloga procenjuje ovlašćeni revizor u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima. U tom slučaju, vrednost nenovčanog uloga utvrđuje se na 70% procenjenog iznosa i u tom iznosu se priznaje kao ulaganje. Na ovaj način se stimuliše da se dokapitalizacija vrši pre svega novčanim ulogom, te da se iz novčanog uloga kupuje oprema, tehnologija i sl. Novčani deo uloga ne može biti manji od 50% ukupnog iznosa koji se dokapitalizuje, a ulaganje stvari i prava mora biti u funkciji osnovne delatnosti subjekta privatizacije. Neispunjenje obaveze uplate i unosa uloga, izvršenje

obaveza iz socijalnog programa i izmirenja dugova subjekta privatizacije su razlozi za raskid ugovora.

Zajedničko ulaganje je ugovorni oblik privremenog povećanja kapitala subjekta privatizacije, a prilagođeno je onim investitorima koji nisu spremni da odmah trajno ulože u kapital subjekta privatizacije, odn. onim slučajevima kada kupci procenjuju da postoji povećani rizik ulaganja. Zajedničkim ulaganjem na rok koji ne može biti kraći od 5 godina, ugovorna strana privremeno unosi osnivački kapital koji mora biti veće vrednosti nego kapital u subjektu privatizacije, uz poslovanje po principima podele dobiti i rizika srazmerno ulozima. Ovaj oblik će se u praksi najčešće kombinovati sa opcijom otkupa kapitala subjekta privatizacije, s tim što ulagač, po isteku ugovora, ukoliko ne iskoristi opciju konverzije privremenog u trajni kapital, ima pravo na repatrijaciju uloga, koja se vrši na način predviđen ugovorom.

Poveravanjem upravljanja subjekta privatizacije na rok koji nije kraći od 5 godina daje se pravo ponuđaču da upravlja subjektom privatizacije, što je prilagođeno prvenstveno onim subjektima privatizacije kod kojih postoji pre svega potreba za menadžerima sa značajnim organizacionim i poslovnim sposobnostima, a uz koje dolaze značajni investitori. U ovom slučaju, menadžeri su neka vrsta prethodnice investitora, koji žele da vide da li je moguće od subjekta privatizacije stvoriti atraktivni poslovni subjekt u koji vredi investirati kapital. Uobičajeno je da kupci kapitala budu upravo menadžeri, koji imaju svoj kapital ili ga mogu pozajmiti (*management buyout*). Postupak poveravanja upravljanja pokreće se na osnovu raspisanog javnog oglasa sa rokom prijave ne kraćim od 30 dana, a predlagač uz predlog podnosi i predlog programa poslovanja subjekta privatizacije za 5 godina sa opcijom kupovine kapitala. Na ocenu boniteta ponuđača, programa poslovanja i opciju kupovine kapitala shodno se primenjuju pravila o dokapitalizaciji.

Zakonom je predviđena nagrada za uspešno upravljanje subjektom privatizacije, koja se može ugovoriti u iznosu od 5% do 20% neto ostvarene i naplaćene dobiti, nezavisno od dobiti koja se ostvaruje po drugom osnovu. Ova nagrada određuje se zavisno od ostvarenog prinosa na kapital, i to: za prinos od 1% do 5% nagrada je 5%; za prinos od 5% do 10% nagrada je 10% i za prinos preko 10%, nagrada je 20%, dok se za prinos do 1% nagrada ne isplaćuje. Nagrada se obračunava i konačno isplaćuje na kraju ugovorenog roka, s tim da se akontacija nagrade može obračunati i isplatiti po isteku poslovne godine u iznosu najviše 50% obračunatog prinosa. Odluku o obračunu i isplati nagrade donosi Agencija uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

Značajna novina je i opcija kupovine kapitala (*option contract*), kao pravo kupca da kupi dodatan deo kapitala subjekta privatizacije u roku od maksimalno 5 godina nakon dana

zaključenja ugovora o privatizaciji. Opcija kupovine kapitala može se odnositi na deo ili ceo preostali državni ili društveni kapital subjekta privatizacije. Cena kapitala iz opcije je uvek najveća od sledećih vrednosti: procenjena vrednost kapitala u vreme zaključivanja ugovora o opciji, vrednost kapitala koja je utvrđena javnim nadmetanjem ili knjigovodstvena vrednost kapitala u vreme korišćenja prava na opciju. Cena kapitala protekom vremena raste. U okviru maksimalnog roka važenja od 5 godina, cena kapitala iz opcije se za svaku godinu određuje posebno, tako da cena godišnje raste za 5% u odnosu na prethodnu godinu.

Međutim, nema samo kupac opciju kupovine kapitala. Republika Srbija ima pravo da od kupca kapitala otkupi udele po ponuđenoj ceni, a kupac kapitala dužan je da se na tu ponudu izjasni u roku od 15 dana od dana davanja ponude, s tim što u ovom roku nema pravo da koristi svoje pravo opcije. Ukoliko kupac kapitala ne prihvati datu ponudu dužan je da po istoj ceni otkupi kapital subjekta privatizacije. Rok za potpisivanje ugovora o kupoprodaji kapitala iznosi 40 dana od dana davanja ponude, a rok za plaćanje 15 dana od dana potpisivanja ugovora. Ovo će biti naročito slučaj ako nakon isteka prve dve godine od zaključenja ugovora kupac kapitala okleva sa korišćenjem opcije za otkup preostalog kapitala, a pojavi se drugi kupac koji želi da ponudi bolje uslove. Tada Republika Srbija ima pravo da ponudi da otkupi kapital koji je bio predmet prodaje po ceni koju odredi, a kupac kapitala mora ili da prihvati tu ponudu ili da otkupi po istoj ceni preostali društveni ili državni kapital. Republika Srbija nema pravo da koristi ovu opciju u prve dve godine nakon zaključenja ugovora o prodaji kapitala. Ova opcija se gasi i prestaje da važi 6 godina nakon zaključenja ugovora o prodaji kapitala.

Zakonom je detaljno uređeno upravljanje subjektom privatizacije nakon zaključenja ugovora o prodaji i, u zavisnosti od toga, precizirana je uloga Agencije. Predviđeno je da, ukoliko kupac kapitala nije kupio više od 50% kapitala, većinu članova u organima upravljanja imenuje Agencija, uz prethodnu saglasnost Ministarstva. Ovakav subjekt privatizacije je dužan da na zahtev Agencije dostavi sve finansijske i knjigovodstvene podatke, da od Agencije pribavlja saglasnosti na poslove sa povezanim licima i kod kojih postoji sukob interesa i informacije o svakom potpisanom ugovoru koji zatraži Agencija. Agencija je dužna da sve poslovne informacije čuva kao poslovnu tajnu subjekta privatizacije. I u slučaju kada je kupac kapitala kupio većinski udeo društvenog kapitala, Agencija ima značajnu ulogu u upravljanju subjektom privatizacije. U tom slučaju Agencija ima pravo na po dva člana u svim organima upravljanja i pravo veta na odluke o raspolaganju imovinom čija je vrednost veća od 5% vrednosti kapitala, na odluke o davanju i uzimanju zajma, kupovini hartija od vrednosti, na odluke o statusnim promenama i odluke o poslovanju sa povezanim licima u okviru procene konflikta interesa u skladu sa zakonom o privrednim društvima.

Kao što je navedeno, prodaja imovine je izuzetak. U dosadašnjoj regulativi predviđena je prodaja imovine pre svega u postupku restrukturiranja. Važećim podzakonskim propisima prodaja imovine regulisana je na nedovoljno transparentan način, koji je omogućavao da se u toku jedne prodaje proda imovina i za 30% procenjene vrednosti. U slučaju kada bi se pojavio samo jedan potencijalni kupac, on bi unapred znao da imovinu može kupiti po bagatelnoj ceni, tako su se, čak i ako je predmet prodaje bila imovina koja je služila za osnovnu delatnost subjekta privatizacije ili su se prodavale zalihe koje su imale tržišnu vrednost, dešavali slučajevi da se prodaja vršila po proceduri koja nije transparentna i koja je omogućavala prodaju po ceni koja ne odražava fer vrednost imovine.

Ovim zakonom menjaju se slučajevi i metodologija prodaje imovine. Prodaju imovine subjekta privatizacije određenu odlukom o načinu prodaje, kao i prodaju imovine subjekta privatizacije koji se restrukturi u postupku privatizacije, organizuje i sprovodi Agencija u skladu sa odredbama ovog zakona koji uređuje prodaju kapitala. Imovina se prodaje samo ukoliko ne predstavlja osnovno sredstvo subjekta privatizacije neophodno za obavljanje osnovne delatnosti i ako se posebnom prodajom imovine može postići veća cena, pri čemu imovina može biti prodana pre i posle prodaje kapitala, zavisno od procene vremena za postizanja najbolje cene unovčenja imovine. Zakon precizira koja imovina može biti predmet prodaje, uz izričito isključivanje imovine koja nije bila predmet procene. Prilikom donošenja odluke o odvojenoj prodaji imovine u sklopu odluke o načinu privatizacije ili u okviru postupka restrukturiranja, obavezna je analiza očekivanih pozitivnih efekata takve prodaje na prodaju ostatka kapitala subjekta privatizacije.

U skladu sa Zakonom, kupac kapitala ili imovine može biti domaće ili strano pravno ili fizičko lice, s tim što Zakon predviđa da Agencija sprovodi postupak upoznavanja krajnjeg vlasnika kupca koji je strano pravno lice, u skladu sa podzakonskim propisom Ministarstva. Cilj ove odredbe je da se spreči da se u postupku privatizacije pojave kupci koji su sredstva za isplatu kupoprodajne cene stekli putem korupcije ili pranjem novca. Kupac kapitala mora da ima odgovarajući bonitet koji određuje Odluka o načinu privatizacije.

Zakon sadrži detaljne odredbe o tome koja lica ne mogu da budu kupci kapitala ili imovine, a uvodi se i odredba da kupac kapitala ne može biti strano pravno i fizičko lice koje dolazi sa teritorija sa poreskim suverenitetom koje imaju neadekvatan poreski sistem i sistem transparentnosti, a čiju listu određuje i objavljuje Ministarstvo. Na ovaj način onemogućeno je da kupci kapitala budu lica sa *off shore* destinacija.

Pored toga, Zakon predviđa u kojim slučajevima učesnik na oglasu koji je proglašen kupcem gubi svojstvo kupca, kao i odredbu da lice koje je izgubilo svojstvo kupca i članovi

njegove porodice, nemaju pravo da učestvuju u budućim prodajama koje se organizuju za bilo koji subjekt privatizacije.

Zakonom je precizirano da sredstva plaćanja u privatizaciji mogu biti u domaćoj i stranoj konvertibilnoj valuti. Imajući u vidu dužinu trajanja privatizacije, bilo je neophodno predvideti fiksne rokove do kada se privatizacija mora okončati i šta se smatra okončanom privatizacijom. Rok za okončanje privatizacije kapitala je 31. decembar 2014 godine. Ovaj rok je ostvaren ukoliko je zaključen ugovor o prodaji kapitala ili imovine, odnosno ukoliko je usvojen unapred pripremljeni program restrukturiranja subjekta privatizacije. Ukoliko privatizacija kapitala nije okončana do 31. decembra 2014.godine, Agencija podnosi predlog za pokretanje stečajnog, odnosno likvidacionog postupka subjekta privatizacije. Jedini izuzetak je predviđen za slučaj preduzeća od posebnog interesa za Republiku Srbiju, u kom slučaju Vlada Republike Srbije može na predlog Ministarstva da do 31. decembra 2014 godine donese odluku da obustavi postupak privatizacije, u kom slučaju je Agencija dužna da u roku od 30 dana pokrene postupak formiranja organa upravljanja u skladu sa zakonom o privrednim društvima.

U slučaju kada nije sprovedena privatizacija, a nema uslova za stečaj, postupak likvidacije subjekta privatizacije sprovodi Agencija. Sredstva koja preostanu po okončanju postupka likvidacije predstavljaju prihod budžeta Republike Srbije, osim sredstava koja su u privatnoj svojini.

Zakonom je bliže uređen i slučaj kada postupak privatizacije obuhvata imovinu oduzetu od fizičkih i pravnih lica primenom propisa o oduzimanju imovine na teritoriji Republike Srbije, a koja je određena posebnim propisom kojim se uređuju pitanja vezana za vraćanje imovine. U ovom slučaju, vrednost te imovine biće nadoknađena bivšim vlasnicima isključivo iz novčanih sredstava koja za te namene obezbeđuje Republika Srbija.

Drugi deo Zakona (čl. 24. do 34) odnosi se na pripremu za privatizaciju, od čega zavisi da li će prodaja biti uspešna. Postupak privatizacije subjekta privatizacije od posebnog značaja za Republiku Srbiju pokreće se odlukom Vlade Republike Srbije na predlog Ministarstva, a u ostalim slučajevima odlukom Ministarstva.

Posebna pažnja u Zakonu je posvećena prospektu koji priprema subjekt privatizacije, na osnovu obrasca koji propisuje Ministarstvo, a koji predstavlja prikaz osnovnih podataka o subjektu privatizacije prema poslednjem finansijskom izveštaju. Agencija oglašava prospekt i upućuje javni poziv za prikupljanje pisama o zainteresovanosti u sredstvima javnog informisanja (štampa, internet ili televizija) najkasnije u roku od 15 dana od dana izrade prospekta.

Potencijalni kupac svoju zainteresovanost za kupovinu kapitala, odnosno imovine subjekta privatizacije izražava pismenim putem i o tome obaveštava subjekt privatizacije i Agenciju u roku koji odredi Agencija u javnom oglasu. Potencijalni kupac ima obavezu da dostavi podatke o svom bonitetu (o tržišnom učešću, organizacionoj strukturi, o glavnoj delatnosti, o upravi i sl.) i finansijske izveštaje za poslednje 3 godine, i to najkasnije zajedno sa ponudom u postupku javnog prikupljanja ponuda.

Novost je da je subjekt privatizacije dužan da u prospektu prikaže kompletne i detaljne podatke o svojoj imovini i obavezama, uključujući i sva prava kojim raspolaže, posebno prava korišćenja zemljišta, kao i sve potencijalne obaveze i sudske postupke koji su u toku. Dosadašnje iskustvo u privatizaciji bilo je da je potencijalnim kupcima bilo omogućavano da izvrše uvid u dokumentaciju subjekta privatizacije, te da odluku o učešću donesu isključivo na osnovu sopstvene ocene (*due diligence*). Bilo je slučajeva da se nakon privatizacije pojavi imovina (npr. zalihe koje nisu bile popisane, neuknjižene nepokretnosti ili nepokretnosti koje su ostale u bivšim republikama SFRJ) koja nije bila predmet procene i koja nije navedena u prospektu ili se pojave obaveze koje nisu prikazane u bilansu (npr. naknadne poreske obaveze ili obaveze iz sudskih postupaka). Sada se postavlja drugačije pravilo. Subjekt privatizacije je dužan da potpunu „ličnu kartu“ o celokupnoj imovini i svim obavezama. Sankcija može biti ne samo razrešenje zastupnika kapitala, već u određenim slučajevima i krivično delo. Imovina koja nije evidentirana u poslovnim knjigama, koja nije procenjena i prikazana u prospektu ne može biti predmet prodaje kapitala. Za slučaj da se naknadno u sudskom ili upravnom postupku utvrde obaveze za subjekta privatizacije koje nisu evidentirane u poslovnim knjigama i prikazane u prospektu, za iznos utvrđenih obaveza umanjuje se kupoprodajna cena.

Subjekt privatizacije dužan je da sve do završetka postupka privatizacije Agenciji i Ministarstvu blagovremeno dostavlja verodostojne podatke o svojoj imovini i obavezama subjekta privatizacije i sve podatke o promenama na imovini i obavezama, s tim što su organi upravljanja subjekta privatizacije odgovorni za štetu nastalu od prikazivanja netačnih i nepotpunih podataka.

Subjekt privatizacije je dužan da izvrši popis i procenu fer tržišne vrednosti sve imovine i obaveza u skladu sa zakonima o računovodstvu i reviziji i međunarodnim računovodstvenim standardima u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, kao i da bez odlaganja uskladi svoje knjigovodstvene podatke sa ovom procenom. Subjekt privatizacije dužan je da izveštaj o popisu dostavi Agenciji u roku od 15 dana od dana izvršenog popisa, s tim što takav izveštaj za velika preduzeća mora imati i izveštaj ovlašćenog revizora. Ukoliko subjekt

privatizacije ne ispuni navedene obaveze, Agencija će u daljem roku od 10 dana razrešiti starog i imenovati novog privatizacionog upravnika.

Privatizacioni upravnik ne bi mogao samostalno da izvrši preuzete obaveze u pogledu potpunog prikazivanja imovine i obaveza subjekta privatizacije, zbog čega je Zakonom utvrđena obaveze odgovornih lica u subjektu privatizacije da pruže svu potrebnu dokumentaciju i informacije. Ova lica su odgovorna poveriocima i Republici Srbiji za naknadu štete koju su prouzrokovali uskraćivanjem podataka i obaveštenja, kao i nesavesno sastavljenim izveštajem o ekonomsko-finansijskom stanju subjekta privatizacije ili uskraćivanjem tog izveštaja.

Novina u Zakonu je i obaveza banaka i javnih registara da pruže informacije o imovini i obavezama subjekta privatizacije. Posebno važna novina je da privatizacioni upravnik ima obavezu da izvrši analizu poslovanja subjekta privatizacije za period od 5 godina pre stupanja na snagu ovog zakona, i za svaku godinu sačini listu priliva i odliva, listu otuđene imovine i sve ugovore o otuđenju, analizira poslovanje sa povezanim licima, utvrdi poštovanje zabrane sukoba interesa i poštovanje odredaba zakona o privrednim društvima koje se tiču postupanja u najboljem interesu subjekta privatizacije i njegovih poverilaca i podnese izveštaj agenciji koja ih javno obavljuje. Ovo je značajno jer zakon uvodi i mogućnost pobijanja određenih pravnih poslova.

Značajna je i odredba da će Agencija, ukoliko utvrdi da postoji imovina subjekta privatizacije koja nije prikazana u prospektu ili programu privatizacije koji je okončan, izvršiti procenu imovine i pokrenuti postupak naplate od kupca kapitala ili imovine subjekta privatizacije.

U ovom delu nalaze se i odredbe o restrukturiranju u postupku privatizacije, koja se sprovodi ako Agencija proceni da se kapital ili imovina subjekta privatizacije ne mogu prodati bez prethodnog restrukturiranja, a naročito u slučaju ako su obaveze veće od imovine. U ovom slučaju odluku restrukturiranju u postupku privatizacije donosi Agencija, osim ukoliko se radi o restrukturiranju subjekata privatizacije sa većinskim državnim kapitalom, kao i subjekta privatizacije sa društvenim kapitalom od posebnog interesa za Republiku Srbiju, kada odluku o restrukturiranju donosi Vlada Republike Srbije na predlog Ministarstva. Zakonom je predviđen sadržaj odluke o restrukturiranju.

Novina u Zakonu je da se postupak restrukturiranja sprovodi pripremom i usvajanjem plana restrukturiranja u skladu sa stečajnim pravilima o unapred pripremljenim planom reorganizacije (UPPR), koji pripremaju Agencija i privatizacioni upravnik po proceduri koju propisuje Ministarstvo. S obzirom na to da je Ustavni sud utvrdio neustavnost odredbe ranijeg

člana 20ž stav 1. Zakona o privatizaciji, bilo je neophodno da se predvidi da se restrukturiranje vrši po pravilima UPPR-a, a da se u stečajnom zakonu predvidi mogućnost da se u postupku razmatranja uslova za usvajanje UPPR-a izreknu i mere obezbeđenja, koje se mogu izricati u prethodnom stečajnom postupku.

U postupaku restrukturiranja mogu se kao druge mere restrukturiranja predviđene zakonom o stečaju primeniti i odredbe ovog zakona o dokapitalizaciji, zajedničkom ulaganju sa opcijom otkupa kapitala i o poveravanju na upravljanje subjekta privatizacije sa opcijom otkupa kapitala. Novina je da usvajanjem UPPR-a prestaje da važi kolektivni ugovor o radu i pojedinačni ugovori o radu, s tim što UPPR mora da predvidi povezivanje staža svim zaposlenim na nivou minimalnih zarada i isplatu svih zaostalih minimalnih zarada u skladu sa zakonom o stečaju, dok se isplata zarada preko minimalnih i otpremnina vrši zavisno od stepena namirenja u stečaju. Slično kao i u stečaju, ovim zakonskim rešenjem država prioriteto obezbeđuje namirenje osnovnih prava zaposlenih po osnovu radnog odnosa. UPPR-om se može predvideti raskid dvostrano teretnih ugovora, a druga ugovorna strana ima pravo na potraživanje koje nastaje usled raskida ugovora.

U skladu sa predloženim UPPR-om, državni poverioci, uključujući i Agenciju za osiguranje depozita kada vrši funkciju stečajnog upravnika nad bankama u stečaju i kada u ime i za račun Republike Srbije upravlja potraživanjima Republike po osnovu preuzetih ino obaveza, imaju obavezu da potraživanje pretvore u kapital subjekta privatizacije i njemu podređenog (zavisnog) društva, koje u strukturi kapitala ima većinski kapital kontrolnog (matičnog) društva koje posluje većinskim društvenim ili državnim kapitalom i u kojem je društveni ili državni kapital većinski zajedno sa kapitalom kontrolnog društva.

Prema Zakonu, Agencija za privatizaciju u postupku restrukturiranja subjekta privatizacije zastupa državne poverioce (javno preduzeće, Poreska uprava, Republički fond za penzijsko i invalidsko osiguranje, Republički zavod za zdravstveno osiguranje, Republička direkcija za robne rezerve, Fond za razvoj Republike Srbije i drugi republički organi i organizacije).

Zakonom su precizirane pravne posledice odluke o restrukturiranju, koja ima snagu izvršne isprave. Tako, od dana donošenja odluke o restrukturiranju do dana donošenja odluke o okončanju restrukturiranja, a najdalje do 14. maja 2014. godine, protiv subjekta privatizacije, odnosno nad njegovom imovinom, ne može se odrediti ili sprovesti prinudno izvršenje niti bilo koja mera postupka izvršenja radi namirenja potraživanja. Pored toga, izričito se propisuje da se prekida postupak prinudnog izvršenja koji je u toku.

Po okončanju restrukturiranja, odnosno posle prodaje, Agencija obaveštava sudove i Centralni registar o uplati prodajne cene i o poveriocima koji svoje potraživanje namiruju iz te cene. Novina je da restrukturiranje prestaje da po sili zakona 30. juna 2014. godine.

Zakonom je bliže propisana prodajna dokumentacija, koju čine prospekt, detaljan popis imovine, procena vrednosti imovine, koja se vrši korišćenjem dve metode: fer tržišne vrednosti u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima i prinosne (DNT) metode, nacrt ugovora o kupovini kapitala, nacrt osnivačkog akta subjekta privatizacije nakon privatizacije i izjava o gubitku prava na vraćanje depozita.

Priliko procene imovina se deli u imovinske celine, a svaka imovinska celina se procenjuje koristeći obe metode, pri čemu utvrđena vrednost predstavlja veću od dve vrednosti. Prinosna vrednost građevinskog zemljišta se procenjuje kao 20% fer tržišne vrednosti objekata koji u skladu sa urbanističkim uslovima mogu biti izgrađeni na tom zemljištu, dok se prinosna vrednost imovinske celine koja predstavlja skup osnovnih sredstava operativnog biznisa koji se obavlja ili se može obavljati korišćenjem te imovinske celine utvrđuje DNT metodom i analizom budućih novčanih tokova. Svako pojedinačno potraživanje se procenjuje na osnovu procene naplativosti kako iznosa tako i roka, a sva potraživanja iz sudskih sporova i odštetnih zahteva u krivičnim postupcima se dodatno procenjuju na osnovu verovatnoće uspeha u sporu. Intelektualna svojina, autorska prava, žig, patent, eksploataciona prava, koncesiona prava i sva druga prava se takođe procenjuju koristeći dve metode. Procenjena vrednost ukupne imovine predstavlja zbir vrednosti svih imovinskih celina.

Procenjena vrednost ukupnih obaveza predstavlja zbir vrednosti svih obaveza, pri čemu se sve obaveze se procenjuju pojedinačno razdvajajući iznos glavnog duga, ugovorne kamate, zatezne kamate i troškova, dok se sve potencijalne obaveze iz sudskih sporova u kojima je subjekt privatizacije tužena strana procenjuju na osnovu procene ishoda spora.

Procenjena vrednost kapitala predstavlja razliku između procenjene vrednosti ukupne imovine i procenjene vrednosti ukupnih obaveza. Procenjena vrednost imovine i obaveza mora biti uneta u poslovne knjige subjekta privatizacije u roku od 10 dana od dana prihvatanja procene od strane Agencije i Ministarstva.

Trećim delom Zakona (čl. 35. do 45) uređen je jedinstven način prodaje kapitala i imovine. Prodaju kapitala subjekta privatizacije organizuje i sprovodi Agencija javnim nadmetanjem uz prethodno javno prikupljanje ponuda, shodnom primenom pravila iz zakona o stečaju za prodaju stečajnog dužnika. Ponuđač daje ponudu u pogledu cene koju je spreman da plati za kapital koji se prodaje, a svi ostali elementi i uslovi prodaje su određeni Odlukom o

načinu privatizacije. Najviša ponuđena cena iz postupka javnog prikupljanja ponuda je početna cena kod javnog nadmetanja.

Pravo na javno nadmetanje ima ponuđač koji uplati 10% početne cene za javno nadmetanje ili položi bankarsku garanciju za taj iznos. Učesnik na javnom nadmetanju koji ponudi najvišu cenu stiče pravo na zaključenje ugovora o prodaji. U slučaju da ponuđač koji je dao najpovoljniju ponudu, po pozivu Agencije, ne pristupi zaključenju ugovora, nema pravo na povraćaj depozita, odnosno Agencija će podneti bankarsku garanciju na naplatu. Naplaćeni iznos uplaćuje se na račun budžeta Republike Srbije.

Prodaju kapitala i imovine sprovodi komisija za prodaju, koju imenuje Ministarstvo. Komisiju čine rukovodilac projekta u Agenciji, zastupnik kapitala, izabrani predstavnik zaposlenih, predstavnik Ministarstva i predstavnik resornog ministarstva iz osnovne delatnosti subjekta privatizacije. Ukoliko se ne može imenovati predstavnik resornog ministarstva, petog člana komisije imenuje Ministarstvo.

Zakon propisuje i obavezne elemente ugovora o prodaji. Ugovor o prodaji kapitala, odnosno imovine sadrži odredbe o: ugovornim stranama, predmetu prodaje, ugovorenoj ceni, roku plaćanja, načinu, oblicima i roku investiranja kupca u subjekt privatizacije radi obavljanja registrovane delatnosti, načinu rešavanja pitanja zaposlenih i druge odredbe o kojima se sporazumeju ugovorne strane. U ugovoru se regulišu i obaveze međusobnih strana u slučaju dokapitalizacije, zajedničkog ulaganja i poveravanje na upravljanje subjekta privatizacije, kao i drugi odnosi (npr. o obaveznom zajmu, učešću u podeli zajednički ostvarene dobiti, upravljanju subjektom privatizacije do ispunjenja obaveza iz ugovora, kontrola izvršenja ugovornih obaveza i sl.). Kada se ugovorom predviđa obaveza dokapitalizacije i zajedničkog ulaganja, bitni elementi ugovora su i iznos i vrsta uloga kojim se vrši dokapitalizacija, odnosno zajedničko ulaganje, rokovi unošenja uloga, učešće u dobiti i politika isplate dobiti i organizacioni oblik poslovanja subjekta privatizacije nakon zaključenja ugovora. Ako se ugovorom predviđa poveravanje na upravljanje, bitni elementi ugovora su: poverena ovlašćenja upravljanja subjektom privatizacije, ovlašćenja Agencije u kontroli sprovođenja obaveza iz ugovora, iznos, način i rokovi isplate nagrade za uspešno upravljanje subjektom privatizacije i ostvarivanje programa poslovanja. Ugovorom o prodaji reguliše se i rok u kojem se imovina subjekta privatizacije ne može otuđiti i opteretiti bez saglasnosti Agencije, zabrana da se bez saglasnosti Agencije zaključuju ugovori sa povezanim licima, određenim u Zakonu o stečaju, odn. zaključuju drugi ugovori u kojima postoji sukob interesa u smislu Zakona o privrednim društvima. Ugovori zaključeni bez saglasnosti Agencije su ništavi.

Ugovorom o prodaji reguliše se i obaveza podnošenja tromesečnih izveštaja, bruto bilansa, obaveza popisa i procene imovine, obaveza dostavljanja finansijskih izveštaja sa revizijom i drugih izveštaja i dokumentacije po zahtevu Agencije.

Akcije koje stiče kupac iz novih emisija po osnovu povećanja kapitala subjekta privatizacije za vreme izvršenja ugovorenih obaveza, smatraju se sopstvenim akcijama subjekta privatizacije koje su u potpunosti plaćene. Kada kupac kapitala, odnosno imovine, izvrši obaveze iz ugovora o prodaji kapitala, odnosno imovine, što se dokazuje potvrdom Agencije, subjekt privatizacije koji je stekao sopstvene akcije dužan je da ih bez naknade prenese kupcu kapitala, odnosno imovine, od koga ih je stekao. Agencija dostavlja Centralnom registru rešenje na osnovu kojeg se vrši upis sopstvenih akcija na račun subjekta privatizacije, kao i rešenje na osnovu kojeg se vrši prenos sopstvenih akcija na kupca. U slučaju raskida ugovora o prodaji kapitala, odnosno imovine, sopstvene akcije prenose se Akcionarskom fondu koji ih prodaje zajedno sa akcijama subjekta privatizacije koje su mu prenete u skladu sa zakonom. Na otuđenje, režim i druge pravne poslove koji se odnose na sopstvene akcije shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuju privredna društva.

Ugovor o prodaji smatra se zaključenim kad ga potpišu kupac i Agencija, a potpisi na ugovoru overavaju se u sudu. Agencija dostavlja Ministarstvu ugovor o prodaji kapitala, odnosno imovine radi evidentiranja, a zaposlenima i manjinskim akcionarima u subjektu privatizacije na njihov zahtev, radi upoznavanja.

Ugovor o prodaji kapitala, odnosno imovine raskinuje se zbog neispunjenja ako, ni u naknadno ostavljenom roku za ispunjenje, kupac ne ispuni obavezu iz ugovora koja je u ugovoru označena kao bitan element ugovora,

U dosadašoj praksi Agencija je raskidala ugovore o prodaji dostavljanjem obaveštenja o raskidu, shodno odredbama Zakona o obligacionim odnosima (jednostrani raskid ugovora). Novim zakonskim rešenjem dosledno je primenjen stav da Agencija vrši poverena javna ovlašćenja ne samo u postupku zaključenja ugovora, već i kod raskida ugovora o prodaji. Shodno tome, Agencija donosi odluku o raskidu ugovora u obliku upravnog akta, protiv koga kupac ima pravo žalbe Ministarstvu u roku od 15 dana. Žalba se može podneti zbog pogrešno i nepotpuno utrđenog činjeničnog stanja, pogrešne primene pravila postupka i pogrešne primene materijalnog prava. Žalba na prvostepeno rešenje ne odlaže izvršenje. Nakon javne rasprave usvojen je predlog da se omogući i sudska zaštita kupca kapitala u parničnom postupku radi dokazivanja da je bio savesna ugovorna strana te da nije bilo osnova za raskid ugovora.

U slučaju raskida ugovora o prodaji kapitala, odnosno imovine zbog neispunjenja ugovorenih obaveza od strane kupca kapitala, kupac kapitala kao nesavesna strana, nema pravo

na povraćaj plaćenog iznosa na ime ugovorene cene i dokapitalizacije, radi zaštite opšteg interesa. Kupac kapitala, odnosno imovine nema pravo ni na povraćaj zajmova koje je dao subjektu privatizacije. Sva sredstva obezbeđenja koja je subjekt privatizacije dao za obezbeđenje obaveza kupca kapitala, odnosno imovine i povezanih lica, kao i ugovori o jemstvu, ugovori o pristupu dugu, ugovori o preuzimanju duga za obaveze kupca kapitala i povezanih lica, prestaju da važe danom konačnosti odluke o raskidu ugovora o prodaji kapitala, odnosno imovine. Prema ranijem zakonskom rešenju, kupac je gubio pravo samo na kupoprodajnu cenu, dok je po osnovu dokapitalizacije ostvarivao prava po osnovu sredstava pribavljenih prodajom tih akcija, nakon namirenja troškova prodaje. Ako je kupac kapitala zbog nesavesnosti gubio pravo na kupoprodajnu cenu, nije bilo logično zakonsko rešenje da zadržava pravo po osnovu dokapitalizacije.

Danom raskida ugovora o prodaji kapitala, odnosno imovine, prestaju sva vlasnička i upravljačka prava kupca, a Agencija imenuje zastupnika kapitala.

Sredstva ostvarena od prodaje kapitala i imovine u postupku privatizacije uplaćuju se na račun Agencije. Sredstva ostvarena prodajom imovine nakon prodaje kapitala subjekta privatizacije ulaze u privatizacionu masu, kojom upravlja Agencija. U slučaju naknadno pronađene imovine, koja nije bila predmet privatizacije, Agencija će sprovesti postupak prodaje i ostvarena sredstva uplatiti na račun Agencije radi namirenja poverilaca. Naplaćena sredstva po osnovu potraživanja subjekta privatizacije, koja su bila predmet sudskog ili upravnog postupka, potraživanja koja su dospela a nenaplaćena, gotovina, oročeni i neoročeni novčani depoziti uplatiće se na račun Agencije.

Zakonom je predviđeno da licima koja su zaposlena u subjektu privatizacije koji nije prošao kroz postupak restrukturiranja pripada otpremnina u visini minimalne zarade (obračunate za mesec sa 21-nim radnim danom) po godini radnog staža u subjektu privatizacije, s tim što se svim zaposlenima povezuje radni staž i isplaćuju sve zaostale zarade zajedno sa namirenjem poverilaca. Navedena sredstva, posle namirenja poverilaca i isplate otpremnina zaposlenih u subjektima privatizacije u kojima je sprovedeno restrukturiranje uplaćuju se na uplatni račun budžeta Republike Srbije.

Zakon zadržava ranije rešenje da sredstva za otklanjanje štete koju je subjekt privatizacije nanio životnoj sredini pre zaključenja ugovora o prodaji kapitala, odnosno imovine, obezbeđuju u budžetu Republike Srbije. Vlada Republike Srbije bliže propisuje način i uslove korišćenja navedenih sredstava.

Zakon je zadržao i ranije rešenje u pogledu ustupanja ugovora. Kupac kapitala kao ustupilac može da ustupi ugovor o prodaji kapitala, odnosno imovine trećem licu - prijemniku,

pod uslovima propisanim ovim zakonom i zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi, a po prethodno pribavljenoj saglasnosti Agencije. Prijemnik može biti lice koje ispunjava uslove propisane za kupca kapitala ili imovine, a ustupanjem ugovora o prodaji kapitala, odnosno imovine postaje nosilac svih prava i obaveza iz ugovora o prodaji. Ustupilac jemči Agenciji da će prijemnik ispuniti svoje obaveze iz ustupljenog ugovora o prodaji kapitala, odnosno imovine.

Troškove postupka privatizacije koje ima Agencija snosi subjekt privatizacije. Ministarstvo utvrđuje koji se troškovi namiruju iz ostvarene kupoprodajne cene.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na akcije shodno se primenjuju i na udele. Agencija vodi evidenciju udela i izdaje potvrde subjektu privatizacije koji je organizovan kao društvo sa ograničenom odgovornošću.

Centralni registar izdaje isprave subjektu privatizacije na osnovu kojih se vodi knjiga akcionara. Subjekt privatizacije dužan je da na osnovu isprave Centralnog registra upiše novog akcionara u knjigu akcionara. Prava iz akcija dokazuju se ispravom koju izdaje Centralni registar.

Privredno društvo koje u strukturi kapitala ima akcije u vlasništvu Akcionarskog fonda ili akcije koje taj Fond prodaje po zakonu, ne može vršiti promenu pravne forme, niti otvoreno akcionarsko društvo može postati zatvoreno, bez saglasnosti Akcionarskog fonda.

Četvrtim delom Zakona (član 46) uređena je namena sredstava ostvarenih u postupku privatizacije. Sredstva od prodaje društvenog kapitala, koja preostanu nakon namirenja poverilaca, koriste se i raspoređuju na sledeći način: 10% sredstava uplaćuje se Republičkom fondu nadležnom za penzijsko i invalidsko osiguranje, 50% sredstava izdvojiće se za finansiranje restrukturiranja i razvoja privrede na teritoriji Republike Srbije, odnosno Autonomne pokrajine Vojvodine, ako se sedište subjekta privatizacije nalazi na teritoriji Autonomne pokrajine Vojvodine, po 5% sredstava izdvojiće se za isplaćivanje naknade licima čija je imovina nacionalizovana i za finansiranje razvoja infrastrukture lokalne samouprave prema sedištu subjekta privatizacije, dok je preostalih 30% sredstava namenjeno za druge namene, koje posebnom odlukom određuje Vlada Republike Srbije. Sredstva od prodaje državnog kapitala, nakon namirenja poverilaca, koriste se za finansiranje podsticanja razvoja. Precizirano je da se sredstva ostvarena od prodaje kapitala i imovine subjekata iz sukcesije koriste za sprovođenje sporazuma koji se odnosi na pitanje sukcesije sa bivšim republikama SFRJ.

Petim delom (član 47) predviđeno je da je Agencija ovlašćena da pobija pravne poslove i pravne radnje subjekta privatizacije. U pogledu pravnih poslova i radnji koji se mogu pobijati,

razloga pobijanja, lica koja su protivnici pobijanja, rokova i pravnih posledica pobijanja, shodno se primenjuju pravila iz zakona o stečaju, s tim što se rokovi za pobijanje računaju unazad počev od dana donošenja odluke o prodaji kapitala ili imovine. Ova zakonska novina uvedena je zbog činjenice da postoje privredni subjekti kod kojih postupak privatizacije dugo traje, a gde je u međuvremeno došlo do otuđenja ili opterećenja imovine na štetu poverilaca.

Šestim delom (član 48) predviđeno je da nadzor nad primenom Zakona i propisa donetih na osnovu njega vrši Ministarstvo, koje je pod nadzorom Vlade Republike Srbije. Ministarstvo je dužno da nadležnom odboru Narodne skupštine Republike Srbije podnosi redovne mesečne izveštaje o stanju postupaka privatizacije, zaključenim ugovorima o prodaji kapitala, odnosno imovine, sa priloženim ugovorima, pokrenutim postupcima privatizacije, radu subjekata nadležnih za sprovođenje postupka privatizacije, kao i da pruža sve potrebne podatke i informacije po zahtevu nadležnog odbora. Nadzor obuhvata i nadzor nad poslovima prodaje akcija iz postupka privatizacije koja se obavlja preko finansijske berze dok akcije ne budu na listingu berze.

U sedmom delu (član 49) sadržane su kaznene odredbe. Za razliku od važećeg zakona, prema kome je kao krivično delo bio sankcionisan samo slučaj kada odgovorno lice u subjektu privatizacije dostavi neistinite ili nepotpune podatke sadržane u programu privatizacije, novim zakonskim rešenjem predviđeno je da ovo krivično delo postoji i ako odgovorno lice po zahtevu Agencije ne dostavi ili dostavi neistinite ili nepotpune podatke o imovini i obavezama subjekta privatizacije. Za navedena krivična dela zadržana je kazna predviđena u važećem zakonu - kazna zatvora od tri meseca do pet godina i novčana kazna od 100.000 do 1.000.000 dinara..

Osmi deo (čl. 50. – 58) sadrži prelazne i završne odredbe Zakona, kojima je predviđeno da preduzeće koje je do dana stupanja na snagu ovog zakona izvršilo privatizaciju dela društvenog, odnosno državnog kapitala prema odredbama Zakona o društvenom kapitalu ("Službeni list SFRJ", br. 84/89 i 46/90) i Zakona o uslovima i postupku pretvaranja društvene svojine u druge oblike svojine ("Službeni glasnik RS", br. 48/91, 75/91, 48/94 i 51/94) i Zakonu o privatizaciji ("Sl. glasnik RS", br. 38/2001, 18/2003, 45/2005, 123/2007, 123/2007 - dr. zakon, 30/2010 - dr. zakon, 93/2012 i 119/2012) neprivatizovani deo društvenog, odnosno državnog kapitala privatizuje prema odredbama ovog zakona. Pored toga, propisano je da su akcije akcionara koji su odustali od otplata upisanih akcija koje se otplaćuju na osnovu Zakona o društvenom kapitalu ("Službeni list SFRJ", br. 84/89 i 46/90), Zakona o uslovima i postupku pretvaranja društvene svojine u druge oblike svojine ("Službeni glasnik RS", br. 48/91, 75/91, 48/94 i 51/94) i Zakona o svojinskoj transformaciji ("Službeni glasnik RS", br. 32/97 i

10/2001) u nadležnosti Akcionarskog fonda, a taj Fond prodaje akcije koje su mu prenete putem javnog oglasa ili preko berzanskih posrednika, na finansijskoj berzi, s tim što se izuzetno akcije mogu prodavati i putem javne ponude, u skladu sa zakonom. Akcionarski fond vrši prodaju akcija koje su do dana stupanja na snagu ovog zakona prenete republičkom fondu nadležnom za penzijsko i invalidsko osiguranje zaposlenih, s tim što se sredstva ostvarena prodajom ovih akcija prenose u celini tom fondu. Predviđeno je da Akcionarski fond može istovremeno da proda sve prenete akcije jednog preduzeća kojim raspolaže, kao i akcije koje prodaje za druge akcionare. Ako Akcionarski fond istovremeno prodaje sve prenete akcije jednog preduzeća može da uputi poziv ostalim akcionarima, ako su zainteresovani da svoje akcije prodaju u okviru zajedničke ponude. Akcionarski fond dužan je da postupa u intresu postizanja najpovoljnije cene za akcionare.

Predviđeno je da podzakonski akti koji se donose na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona budu doneti u roku od 30 dana od stupanja na snagu ovog zakona.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o privatizaciji ("Sl. glasnik RS", br. 38/2001, 18/2003, 45/2005, 123/2007, 123/2007 - dr. zakon, 30/2010 - dr. zakon, 93/2012 i 119/2012), i propisi doneti na osnovu tog zakona, kao i odredbe čl. 392 – 399, čl. 400a, 400b, 400v i 421a Zakona o preduzećima („Sl. list SRJ“ br. 29/1996, 33/1996, 29/1997, 59/1998, 74/1999 i 36/2002), koje se u skladu sa članom 597. Zakona o privrednim društvima ("Službeni glasnik RS", br. 36/2011 i 99/2011) primenjuju do okončanja privatizacije postojećih društvenih preduzeća i privrednih društava koja posluju društvenim ili državnim kapitalom.

Zakonom je predviđeno da će se postupci privatizacije pokrenuti po Zakonu o privatizaciji ("Sl. glasnik RS", br. 38/2001, 18/2003, 45/2005, 123/2007, 123/2007 - dr. zakon, 30/2010 - dr. zakon, 93/2012 i 119/2012) koji nisu okončani do dana stupanja na snagu ovog zakona nastaviti po odredbama ovog zakona.

## 5. Finansijska sredstva potrebna za sprovođenje Zakona

Za sprovođenje ovog Zakona nisu potrebna dodatna sredstva iz budžeta Republike Srbije. U budžetu za 2014. godinu na ekonomskoj klasifikaciji 621 – nabavka finansijske imovine, sredstva u iznosu od 17.400.000.000 dinara namenjena su za otkup potraživanja po osnovu radnog odnosa u preduzećima u postupku privatizacije i to kako onih preduzeća koja se nalaze u postupku restrukturiranja, tako i onih koji su iz ovog postupka prešli u postupak stečaja. Mogućnost otkupa potraživanja ne stvara obavezu za tranzicioni fond. O otkupu potraživanja se pregovara u socijalnom dijalogu, tako da korišćenje ovih sredstava ne predstavljaju finansijski rizik ni u 2014. godini ni u naredne dve fiskalne godine.

## 6. Stupanje na snagu Zakona

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije.

## 7. Razlozi za donošenje zakona po hitnom postupku

Razmatranje i donošenje ovog zakona po hitnom postupku predlaže se u skladu sa članom 167. Poslovnika Narodne skupštine („Službeni glasnik RS”, broj 20/12 – prečišćen tekst). Predlog zakona je neophodno doneti po hitnom postupku da bi se stvorili uslovi da se predložena rešenja mogu realizovati u delu restrukturiranja privrednih subjekata do kraja juna 2014. godine, a privatizacija do kraja decembra 2014. godine.